

FRANSIZ DİLİ EĞİTİMİNDE ÇALIŞMALAR

Editör
ZÜHRE YILMAZ GÜNGÖR

BİDGE Yayınları

FRANSIZ DİLİ EĞİTİMİNDE ÇALIŞMALAR

Editör: DOÇ. DR. ZÜHRE YILMAZ GÜNGÖR

ISBN: 978-625-372-672-0

1. Baskı

Sayfa Düzeni: Gözde YÜCEL

Yayınlama Tarihi: 17.06.2025

BİDGE Yayınları

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının ve editörün yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Sertifika No: 71374

Yayın hakları © BİDGE Yayınları

www.bidgeyayinlari.com.tr - bidgeyayinlari@gmail.com

Krc Bilişim Ticaret ve Organizasyon Ltd. Şti.

Güzeltepe Mahallesi Abidin Daver Sokak Sefer Apartmanı No: 7/9 Çankaya /
Ankara

İçindekiler

FRANSIZCA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE FİLM KULLANIMI	4
GİZEM KÖŞKER	4
YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİK ARAÇLAR	25
ZÜHRE YILMAZ GÜNGÖR	25
FRANSIZCA YABANCI DİL EĞİTİMİNDE BİR ÖĞRETİM ARACI OLARAK DERS PLANI.....	49
GİZEM KÖŞKER	49
ZÜHRE YILMAZ GÜNGÖR.....	49

FRANSIZCA YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE FİLM KULLANIMI

GİZEM KÖŞKER¹

Giriş

Eğitim ve öğretimin her aşamasında, keyif alınarak gerçekleştirilen etkinlikler daha öğrenme sürecinde daha etkili ve kalıcı bir role sahiptir. Çağımızın içinde bulunduğu dijital dönemde artık geleneksel yöntemlerle, standartlaşmış uygulamalarda sürdürülen eğitim ve öğretim faaliyetleri, öğrenen tarafından amaca hizmet etmemektedir. Bu nedenle birçok şeyin teknolojik uygulamalar, yapay zekâ gibi araçlarla, bir başkasına ihtiyaç duyulmadan yapılabildiği günümüz dünyasında, artık bir öğretmen eşliğinde yapılan eğitim ve öğretim süreçleri demode kalmaktadır. Bu bariyeri aşabilmek için öğretmen öğrenci etkileşimli ilerleyen derslerin mümkün olduğu kadar özgün, eğlenceli ve dersin hedeflerine somut şekilde cevap verecek nitelikte olması önemli değişkenlerdir. Monotonluktan uzak, dinamik ve öğrenci ilgisini çekmeye odaklı dil derslerinin, öğrenme süreci üzerinde birçok olumlu etkisi olmaktadır.

¹ Dr.Öğr.Üyesi, Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Bölümü, Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı, 0000-0002-0115-9756.

Bir dili eğlenceli bir şekilde öğretmek; pedagojik, bilişsel ve duygusal açıdan pek çok avantaj sunmakta ve kalıcı ve motive edici bir öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Öğrenme süreci eğlenceli ve keyifli olduğunda, öğrenciler derse katılımı atmakta ve öğrenme istekli pekişmektedir. Bu durum motivasyonu güçlendirmektedir. Diğer yandan eğlenceli etkinlikler duyguları ve yaratıcılığı harekete geçirmektedir. Bu güdülenme kelime hazinesinin, dil bilgisi yapıların ve deyimlerin daha kolay hatırlanmasını sağlamaktadır.

Bu değişkenler hesaba katıldığında derslerde özgün (gerçek) materyal kullanımının önemi ortaya çıkmaktadır. Bu bölümde yabancı dil olarak Fransızca öğretimi sürecinde hedef dil ve kültür aktarımında öğrencilerin sıkılmadan ilerleyebileceği ve aynı zamanda hedef toplumun gündemini takip edebileceği özgün kaynaklar arasından seçilmiş film kategorisinden yararlanılarak hazırlanmış bir ders planı örneği hazırlanmıştır.

Hedef Dilde Gündelik Hayat İçinde Gerçek İletişim Becerisi Gelişimi

Yabancı dil öğretiminde en temel amaç hedef dilin konuşulduğu toplum için gerçek iletişim durumlarında rahatlıkla iletişim kurabilme becerisi kazandırmaktır. Bu beceri kazanımına odaklanılmadığı takdirde aktarılan dilbilgisi kuralları, zengin kelime hazinesi veya doğru fonetik kullanımları temel amacı ne yazık ki karşılayamamakta ve işlevselliğini yitirmektedir. Avrupa Diller Ortak Başvuru Metninde yer alan Eylem Odaklı Yaklaşım ortaya çıkana kadar yabancı dil öğretiminde, genellikle basmakalıp örnekler ve standartlaşmış diyaloglar üzerinden ilerleyen kaynaklardan yararlanılmaktadır. Kaynaklarda dil öğrenenlere aktarılan etkinlikler, hedef toplumda farklı iletişim durumlarından örnekler, sınırlı ve kalıplaşmış biçimde verilmektedir. Bilinen ve hepimizin aşına olduğu bir örnekle somutlaştırmak gerekirse, öğretilen dil ne olursa olsun, başlangıç düzeyi kaynakların hemen hemen hepsinin ilk ünitesinde yer alan karşılaşma, tanışma,

selamlaşma başlıkları altında hedef ülkeye gelen farklı milletlerden kişilerin merhabalaşıp, birbirinin ismini ve nereden geldiğini sorduğu klişe diyaloglar verilebilir. Yeni bir dille sadece verilen bu yapay örneklerle tanışan dil öğrencisi, hedef topluma gittiğinde veya hedef dilde konuşan biri ile karşılaştığında, kaynaklarda görmüş olduğu dil kullanımları ile karşılaşırsa iletişime girmekte zorluk yaşamaktadır. Çünkü hedef dilin kültürüne veya farklı dil kullanımlarından haberdar değildir. Bu engel dil öğrencisinin, öğrenmekte olduğu dili etkili şekilde kullanamamasına, kendine güvenin ve bunun sonucunda motivasyonun azalmasına yol açmaktadır.

Eylem Odaklı Yaklaşım, dilin sosyal boyutunu merkeze almakta ve kişinin hedef toplum içinde hem sözleriyle hem davranışlarıyla dil ile beraber kültürel bağlamıyla da etkileşime girebilmesini amaçlamaktadır. Bu amaca ulaşmak içinde, günümüz dil öğretiminde hedef dilin konuşulduğu toplumun içinde yer alan özgün yani otantik (gerçek) dokümanlardan yararlanılması gerektiğini savunmaktadır. Söz konusu özgün dokümanlar, bir dili öğrenmek için özel olarak tasarlanmış kaynakların aksine tamamen doğal ve hedef toplumun içindeki bireyler tarafından gündelik hayat içinde kullanılan belgelerdir. Bu nedenle de kişinin gerçek ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Bununla birlikte özgün dokümanlar oldukça zengin ve çeşitli bir yelpaze sunduğu için dil becerilerinin yanında, öğrencinin vizyonunu da genişletmektedir.

Özgün Doküman Tanımı ve Kapsamı

Metni Hedef dili konuşan insanların günlük yaşamlarında kullanmalarına yönelik olarak hazırlanmış, herhangi bir pedagojik özellik taşımayan materyaller otantik materyaller olarak tanımlanmaktadır. Yabancı dilde kullanılan otantik materyalleri; sınıf içinde, üzerinde hiçbir öğretici değişiklik yapılmadan kullanılan, hedef dili konuşan bireyler için hazırlanmış herhangi bir

doküman olarak da tanımlamak mümkündür (Temizyürek & Birinci, 2016: 55).

Özgün dokümanların doğrudan hedef dili konuşan bireyler için hazırlanmış olduğu için, hedef dilin gündelik hayat içindeki gerçek iletişim durumlarından oluşmaktadır. Bu durumun en öne çıkan avantajı öğrenilen dilin farklı kullanımları, farklı lehçeler, kültürel ifadeleri içeren zenginliği sunmasıdır. Diğer yandan bu dokümanların gündelik iletişimde son derece geniş bir yer tutan sözsüz iletişim öğelerini de dil öğrencisine aktarması bir başka artı yönü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anadili Fransızca olan kişiler tarafından kullanılan özgün dokümanlar, dil öğrencisine bir Frankofon ülkesini, o ülkenin güncel gelişmelerini, günlük yaşamını ve en önemlisi "gerçek Fransızca'yı" sunduğu için Fransızca yabancı dil öğretiminde iletişimsel dil öğretimine odaklıdır. Bu yönü ile ders kitaplarında yer alan ve yapay, öğretim amaçlı oluşturulmuş dokümanların öne çıktığı Fransızcadan tamamen farklıdır (Aslim-Yetiş, 2010: 10).

Günümüzün sunduğu teknolojik imkanlar özgün dokümanlara kolaylıkla erişim kolaylığı sunmaktadır. Özgün materyaller son derece geniş bir yelpazede ve çok çeşitlidir. Televizyon ve radyo programları, filmler, haberler, hava durumları, havaalanı duyuruları, elektronik kitaplar, telefon mesajları, videolar, podcastler, iş görüşmeleri vb. dokümanlar işitsel otantik materyallere örnek olarak verilebilir. Reklamlar, broşürler, dergiler, gazeteler, yol işaretleri, takvimler, biletler, ATM ekranları ve çıktıları, şiirler, kullanma kılavuzları, başvuru formları, makaleler, yemek tarifleri, restoran menüleri, karikatürler, havaalanı tarifeleri vb. dokümanlar da yazılı otantik materyallere örnek olarak verilebilir.

Özgün dokümanların bu zenginliği içinde yabancı dil öğretimi sürecinde kullanılacak olanı seçme konusunda göz önünde

bulundurulması gereken bazı kriterler bulunmaktadır. Nitekim doküman seçimi doğru yapılmadığı takdirde öğretim sürecinde hedeflenen sonuçlara ulaşılmayabilir. Otantik materyal seçerken ilk olarak öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığına ve öğrencilerin ilgi alanları dâhilinde olup olmadığına bakılmalıdır (Temizyürek & Birinci, 2016: 58). Bu kriterler seçilen dokümanın hedef kitlenin dil seviyesine uygunluğunu sağlamaktır. Hedef kitlenin yaş, cinsiyet, sosyokültürel özellikleri hesaba katılarak genelin ilgisini çekecek içerikli doküman seçimi de ders boyunca motivasyon ve katılımın yüksek tutacak bir diğer kriterdir. Diğer yandan öğretmen ders içeriklerine uygun, hedef dili doğal kültürel ortamındaki gibi edindirecek gerçek yaşamı modelleyen materyalleri seçebilmeli ve yeni materyaller geliştirebilme becerilerine sahip olmalıdır. Materyaller, öncelikle hedef kültürü tanıtmalı, kültürlerarası ortamları temsil edebilmelidir (Dellal & Yücel, 2015: 1064).

Derslerde kullanılacak pedagojik materyal birçok avantaj sunmaktadır. Her şeyden önce, öğrencinin hafızasını uyarmaktadır. Öğrencinin merakını tetiklerken aynı zamanda onu düşünmeye teşvik etmektedir. Öğrencinin anlama yetisini geliştirmektedir. Öğrenciyi, öğretim-öğrenim sürecini merkezine alacağı bir düşünme çerçevesi oluşturmaya yönlendirmektedir. Bu nedenle kullanılacak materyal, özellikle öğrenci için önemli bir motivasyon kaynağıdır. Bütün bu artıları nedeniyle derslerde kullanılacak materyal seçimi çok önemlidir. Pedagojik materyalin seçimi genellikle aşağıda belirtilen altı kritere göre yapılmaktadır (Ertek, 2020: 51).

- İçerik,
- Uygulama zamanı,
- Kullanım süresi,
- Materyalin olası yeniden kullanımı,

- Kullanılan malzemenin sınırlılıkları,
- Kişisel zevkler.

Bu kriterler, dersin daha iyi hazırlanmasını ve üzerine düşünölmüş bir yaklaşım ile tutarlı bir ders içeriği oluşturulmasını sağlamaktadır. Pedagojik materyal seçimi üzerine yapılan bir değeriendirme, bilginin pedagojik açıdan daha etkili aktarılmasına yardımcı olmaktadır. Bu çerçevede materyal temelde öğretmenin çalıştırmak ve geliştirmek istediği yeterliklere göre seçilmektedir. Materyal aracılığıyla amaçlanan öğrencilerin dikkatini toplamak ve sınıf içindeki etkileşimi artırmaktır (Ertek, 2020: 51).

Özgün Doküman Olarak Film

Metni Filmler, öğrencilerin sözel becerilerinin gelişmesini destekleyici ve onları bu konuda motive edici etkili bir yöntemdir. Çünkü filmler öğrencilere, günlük konuşma dilini ve bu dildeki en güncel kelime ve sözlerle karşılaşma olanağı sunmaktadır. Ayrıca filmler, öğrencilere hedef dilin günlük yaşamda nasıl kullanıldığını görmeleri için büyük bir fırsattır. Bununla birlikte film izleme, öğretmen tarafından yapılacak bazı iletişim etkinliklerinin yardımıyla öğrencilerin konuşma becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır. Bu etkinlikler öğrencilerin hedef dilde iletişim kurmalarına hazırlayıcı ve teşvik edici bir rol oynamaktadır (İşcan & Karagöz, 2016: 1267).

Dersi filmlerle aracılığıyla işlemek hiç şüphesiz öğrencinin derse yakınlık kurmasını sağlar. Öğrencilere öğrenilen kültürle tanışma imkânı verir. Öğrencinin dile daha hızlı adapte olmasını ve dilin ritmine alışmasını sağlar. Fakat filmlerin diğeri ders materyallerinin detaylı şekilde hazırlandığı gibi özenle seçilmesi, öğretilen konuyla ilişkisinin olması gerekmektedir. Film kullanımı konusunda şu özelliklere dikkat edilmelidir: Filmde geçen konular çok derin ve karışık olmamalıdır. -Filmde argo, deyim, ağız özelliklerine bağlı konuşma çok yer almamalıdır çünkü öğrencileri

zorlayabilmektedir. -Film öncesi öğrenciye filmin fragmanı, filmin karakterleri, fotoğrafları gösterilerek çeşitli tahminler alınmalı, öğrenci film ve ders konusunda meraklandırılmalıdır. -Filmin izleneceği sınıf dersten önce kontrol edilmeli ders sırasında oluşabilecek teknik sorunların önüne geçilmelidir (Özdemir, 2021: 4).

Öğrencilere zengin öğrenme ortamlarını hazırlayabilecek araçlardan birisi filmlerdir. Filmler, dersleri daha basit ve ilginç hale getirmenin yanında, öğrencilere geleneksel öğretim anlayışıyla kazandırılması mümkün olmayan pek çok niteliği kazandırabilecek araçlardır. Özellikle çağımız insanının ihtiyaç duyduğu ve üst düzey düşünme becerileri olan sentez, analiz ve değerlendirme becerilerinin filmler aracılığıyla öğrencilere kazandırılması mümkündür (Zeytinkaya, 2018: 31).

Filmlerde gösterilen kültürel örneklerin, dil öğrencilerinin hem hedef toplumu keşif hem de kendi değerleri üzerine düşünerek, kaynak kültürde farkındalık için elverişli ortam sunmaktadır. Bu bakış açısı, her dil öğrenenin sahip olması gereken açık bir dünya görüşünü desteklemektedir (Köşker, 2021: 557). Bu durum filmlerin kültürlerarası iletişim becerisi gelişimine katkıda bulunmaktadır. Filmler gerçek yaşamı, popüler kültürü, sanatı, kültürel ve estetik imgeleri gerçekçi şekilde yansıtmaktadır (İşcan, 2017: 442- 444).

Etkili ve doğru bir yabancı dil öğretiminde, dil öğrencisine mutlaka kültürlerarası iletişim becerisinin kazandırılması gerekmektedir. Bu beceri kazanımının ön koşulu ise, kişinin önce kendisinin ve kendi kültürünün farkına varmasından geçmektedir. Bu farkındalık, diğer kültürlerle ilişki kurmayı ve karşılaştırma yapmayı mümkün kılmaktadır (Renaud Dumont, 2008: 179).

Bu bağlamda filmler, birçok kültürel referansı taşıyan ve kapsamlı, özgün belgeler olarak kabul edilen yapımlardır. Görsel, işitsel, olaylara dayalı boyutlarının yanı sıra metinsel boyutuyla da

sahnelenen çok yönlü unsurlar sayesinde, kültürel deneyimlerin birer “özeti” olarak dil öğrencisi üzerinde daha büyük bir etki yaratmaları beklenmektedir. Filmler, öğrencinin bir topluluğun kültürüne doğrudan dalmasını sağlamakta ve ve bu nedenle öğrenciler tarafından büyük bir ilgiyle karşılanmaktadır (Ganea, 2016: 250).

Lagoutte’ye (2015: 5) göre derslerde görsel sanatlarla uğraşmak aşağıda verilen yetileri desteklemektedir:

- Görsel dil öğrenmek için,
- Estetik düşünce kazanmak için,
- Tüm kavramlara daha kolay erişebilmek için,
- Görsel okuryazarlık için vazgeçilmez olduğu için,
- Hayal gücünün yaratıcı yetilerini geliştirmek için,
- Nesnelere karşı alıcı bir tutum kazanmak için,
- Görsel benzetim (analojik düşünme) kaynaklarına ulaşmak için,
- Algılama yetilerini geliştirmek için,
- Duyguları ifade edebilmek için,
- Bilinçli ve bilgili bir sanat izleyicisi olabilmek için.

Fransızca’yı görsel-işitsel bir materyalle öğretmek/öğrenmek, modern ve etkin dil öğretimi/öğrenimi yaklaşımı için bir meydan okumadır. Eğer yabancı bir dil öğrenmek; dünyaya açılmak, yeni ifade, eylem ve etkileşim olanaklarını keşfetmek, aynı zamanda eğlenmek ve öğrenmenin keyfini keşfetmek, dünyaya farklı bir açıdan bakmayı düşünmek, kendininkinden farklı bir kelime evrenini tanımak ve kendi kültüründen başka bir kültürle karşılaşmak anlamına geliyorsa, görsel-işitsel materyaller bu keşiflere hizmet eden bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Kerrita, 2017: 68).

Filmlerin, öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirmede etkin bir rol oynadığı belirtilebilir. Öğrencinin öğrendiklerini unutma olasılığını azaltır, çağdaş öğretim ortamı koşulları hazırlayarak öğrenciyi güdüler ve öğrenciye farklı bakış açıları kazandırarak öğretim etkinliğine katılmaya teşvik eder. Bu çalışmanın yabancı dil öğretimine yeni bir boyut kazandırması, ilerleyen yıllarda Türk Eğitim Sisteminde yer alabilmesi araştırma açısından büyük önem taşımaktadır. Yabancı dil öğreten kurumlar, materyal hazırlamak üzere bir merkez oluşturabilirler. Filmler aracılığıyla öğrenenlerin bakış açıları genişler. Pasiflikten sıyrılarak bağımsız düşünebilen ve çözüm üreten bireyler haline gelirler. Ezbere değil, düşünmeye yönlendirilirler, bilişsel yönleri gelişir. Ayrıca filmler, öğrencilerin dil hassasiyeti kazanmalarını amaçlar, dinleme ve konuşma becerilerinin gelişmesine katkıda bulunarak kültürel birikimlerinin artmasına vesile olur (Zeytinkaya, 2018: 36). Özetlemek gerekirse yabancı dil öğretiminde film kullanımı, dil öğrenme sürecini daha etkili, eğlenceli ve kapsamlı hale getirirken yabancı dil kullanımında önemli katkılar sağlamaktadır. Bu katkılara aşağıda başlıklar halinde açıklanmıştır:

1. Gerçek Dil Kullanımını Sunma: Filmler, öğrencilerin dilin doğal kullanımını anlamalarına yardımcı olmaktadır. Günlük yaşamda kullanılan ifadeler, kelimeler ve deyimler, filmdeki diyaloglarla daha kolay öğrenilmekte ve izlenilen sahnelerin akılda kalması sebebiyle kalıcı öğrenmeyi desteklemektedir. Bu destek, öğrencilerin gerçek dilde karşılaştıkları dilsel yapıları ve kelime dağarcığını daha iyi kavramalarına olanak tanımaktadır.

2. Dinleme Becerilerinin Geliştirilmesi: Filmler, öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmek için mükemmel bir kaynaktır. Özellikle, doğal hızda konuşmalar, farklı aksanlar ve çeşitli konuşma tarzlarıyla tanışmak, öğrencilerin dinleme anlama becerilerini geliştirmektedir. Bu çeşitlilikle tanışan dil öğrencilerinin konuşma hızına ve aksanlara alışmalarını sağlamaktadır.

3. Kültürel Farkındalık Kazandırma: Filmler, dil öğrencilerine yalnızca dil öğretmekle kalmamakta, aynı zamanda kültürel bağlamda da zenginleştirici bir deneyim sunmaktadır. Dil öğrencileri, filmler aracılığıyla hedef dilin konuşulduğu kültürün farklı boyutları hakkında bilgi sahibi olmakta, sosyal normları, gelenekleri, değerleri ve davranış biçimlerini doğrudan gözlemlemektedir.

4. Duygusal ve Sosyal Anlamları Keşfetme: Filmler, dilin duygusal ve sosyal boyutlarını anlamak için etkili bir araçtır. Öğrenciler, karakterlerin yaşadığı duygusal durumları, çatışmaları ve sosyal ilişkileri izleyerek, duyguların ve sosyal etkileşimlerin dilde nasıl ifade edildiğini öğrenmektedir. Bu durum hedef toplum içinde etkileşim süreçlerini kolaylaştırmaktadır.

5. Kelime Dağarcığını Zenginleştirme: Filmler, öğrencilere geniş ve çeşitli kelime yapıları ve yaygın kullanılan ifadeler sunmaktadır. Özellikle filmlerdeki belirli temalar (örneğin, suç, aile, arkadaşlık) üzerine yapılan konuşmalar, öğrencilerin daha spesifik ve zengin kelime dağarcığına sahip olmalarına yardımcı olmaktadır. Ayrıca, filmlerde kullanılan deyimler, argo ifadeler ve günlük dilin daha resmi olmayan yönleri, dil öğrenenlerin dil becerilerini geliştirmektedir.

6. İçerik ve Konu Çeşitliliği: Filmler, çok çeşitli konularda ve türlerde olabilmektedir. Bu durum, dil öğretmenlerine farklı içerikler sunarak, öğrencilerin ilgi alanlarına göre dersler düzenlemelerine olanak tanımaktadır. Drama, komedi, belgesel gibi farklı türler, öğrencilerin farklı türlerdeki dilsel ifadeleri ve anlatım tarzlarını öğrenmelerini desteklemektedir.

7. Görsel ve İşitsel Uyarıcılarla Öğrenmeyi Destekleme: Filmler, görsel ve işitsel uyarıcılar içerdiğinden, öğrenciler dilin anlamını hem ses hem de görsel bağlamda öğrenmektedir. Bu durum, özellikle görsel hafızası güçlü olan öğrenciler için dil öğrenmeyi

kolaylaştırmaktadır. Duygusal ifadeler ve görsel öğeler, dil öğrenicisinin kelimelerle bağ kurmasını sağlamaktadır.

8. Sosyal Etkileşim ve Tartışma İmkânı Sunma: Filmler sınıf içi tartışmalar için mükemmel bir başlangıç noktasıdır. Öğrenciler, izledikleri filmler hakkında tartışarak, dil becerilerini kullanarak görüşlerini ifade etmektedir. Bu tür tartışmalar, konuşma pratiği yapmanın yanı sıra, öğrencilerin farklı bakış açılarını anlamalarına yardımcı olmaktadır.

9. Diyalog ve Konuşma Pratiği Yapma: Filmler, öğrencilerin doğal diyalogları ve konuşma tarzlarını anlamalarına yardımcı olur. Öğrenciler, filmdeki diyalogları taklit ederek, sesli okuma veya rol yapma etkinlikleriyle konuşma pratiği yapmaktadır. Bu pratik, onları gerçek hayatta karşılaştacakları konuşmalara hazırlamaktadır.

10. Yaratıcı Yazma ve Hikâye Anlatma Becerileri: Film izlendikten sonra, öğrencilere filmle ilgili yaratıcı yazma etkinlikleri önerilmektedir. Öğrenciler film hakkında yazılar yazmakta, farklı bir son oluşturmakta veya karakterleri daha ayrıntılı şekilde açıklamaktadır. Bu tür aktiviteler yazılı ifade becerilerini beslemektedir.

11. Dil Bilgisi ve Yapıları Öğretme: Film izlerken, öğrencilere dil bilgisi yapılarının nasıl kullanıldığını gözlemleme fırsatı sunulmaktadır. Öğrenciler, filmdeki cümle yapılarını, zaman kiplerini ve dil bilgisi kurallarını doğrudan bağlam içinde analiz etmekte ve bu yapıları kendi dil becerilerine entegre etmektedir.

12. Motivasyon ve İlgi Artışı: Filmler, dil öğrenimini daha eğlenceli ve ilgi çekici hale getirmekte, dersi tek düzelikten uzaklaştırmaktadır. Öğrenciler, film izlerken dil öğrenmenin keyifli kısımlarını keşfederek, bu sürecin sıkıcı olmadığını fark etmektedir. Bu durum onların dil öğrenmeye olan motivasyonlarını artırmaktadır.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmada yukarıda açıklanan bilgiler doğrultusunda Fransızca yabancı dil öğretiminde özgün doküman olarak film üzerinde oluşturulabilecek etkinlikler ve bu etkinliklerin öğrencilere katkıları ele alınmaktadır. Seçilen film hedef kitlenin (Fransız Öğretmenliği Bölümü 3. Sınıf öğrencileri) dil düzeyine (B1+ ve B2) göre seçilmiştir. Filmin yayınlanma tarihi 2023 tür ve dili öğretilen hedef toplumun mevcut gündemini yansıtmaktadır. Filmde ele alınan konular empati, hoşgörü, kendinden farklı olana karşı saygı gibi evrensel temalar olduğu için yabancı bir dil öğrenen her öğrencinin kazanması gereken değerleri sorgulamaktadır.

Seçilen film uzun metrajlıdır ve mevcut ders programında yer alan 3 saatlik bir ders seansı için tasarlanmıştır. Restoratif bir adalet amacıyla konuşma hakkı ve dinleme üzerine odaklanmaktadır. Filmde Fransa'da restoratif adalet, suç mağdurları ve faillerine güvenli bir ortamda, profesyoneller ve gönüllüler tarafından yönlendirilen bir sistemde diyalog kurma fırsatı sunulmaktadır. Hırsızlık, soygun ve yankesicilik, tecavüz gibi farklı durumlarda mağdur karakterlerin, mahkumlarla yüzleşme sürecine ışık tutmaktadır. Film boyunca taraflar arasında geçen konuşmalarda evrensel insana dair öfke, umut, farkındalıklar ve en son olarak yeniden kazanılan güven gösterilmektedir.

Ders Planı

Bu bölümde “Yüz Yüze” filmi ekseninde Fransızca yabancı dil derslerinde gerçekleştirilebilecek bazı etkinlikler hazırlanmıştır. Şiddet, travma ve uzlaşma gibi temaları ele alan film, farklı duyguların ifade edilmesi açısından zengin bir içerik sunmaktadır. Bu tür bir dil kullanımı, öğrencilerin Fransızca duyguları daha iyi anlamalarına ve ifade etmelerine yardımcı olabilir. Bu çerçevede kelime hazinesi, deyimler, mecaz kullanımların geliştirileceği etkinlikler sunulabilir:

- **Acı ve iyileşme ile ilgili kelime hazinesi:** *Travma, onarım, uzlaşma, güven, öfke* gibi kelimeler, psikoloji ve duygularla ilgili terimleri öğrenmek için giriş noktaları olabilir.

- **Deyimler (idiyomatik ifadeler) ve mecazlar:** Filmde, birçok duygusal ifadenin yanında, *görünmeyen yaralara sahip olmak* gibi metaforlar ve mecazlar kullanılmaktadır, bu yönü öğrencilerin mecaz ve deyim kullanımını desteklemeye yardımcı olabilir.

• **Didaktik bir etkinlik örneği:** Öğrencilerden, duygularla ilgili özel kelimeleri veya ifadeleri tespit etmelerini ve bunları kişisel veya hayali bağlamlarda kullanarak duygusal anlatım pratiği yapmalarını istemek bahsedilen kelime hazinesi ve mecaz kullanımlarını çalıştıran bir ders etkinliği olarak kullanılabilir.

Filmin diyalogları, genellikle doğrudan ve süssüz olup, gerçek bağlamlarda konuşma Fransızcası üzerinde çalışmak için mükemmel bir malzeme sunmaktadır. Film, mağdurlar ve şiddet failleri arasındaki yoğun karşılıklı konuşmalar üzerinden günlük hayat içinde yer alan gerçek iletişim durumlarında kullanılan yapıların çalıştırılacağı etkinlikler sunulabilir:

-**Dil düzeyleri (registre de langue):** Karakterler, bazı durumlarda daha samimi bir dil (örneğin, *T'es qu'un sale type* ya da *J'en ai marre*), bazı durumlarda ise daha resmi bir dil kullanmaktadır. Bu çeşitlilik, öğrencilerin dil düzeylerindeki farklılıklar üzerinde çalışıp, uygun kullanımını öğrenmeleri için bir fırsat olabilir.

-**Duraklamalar ve sessizlikler:** Filmde yer alan diyaloglar genellikle anlam yüklü sessizliklerle kesilir, bu da Fransızca iletişimde tonlama ve duraklamaların önemini çalışmak için mükemmel bir fırsat olabilir.

- **Didaktik bir etkinlik örneği:** Diyaloglardan alıntılar sunarak öğrencilere, hayal ettikleri repliklerle ve dil düzeylerini değiştirerek bu diyalogları tamamlamalarını istemek öğrencinin tonun ve kelime seçiminin bağlama göre nasıl değiştiğini anlamasına yardımcı bir ders etkinliği olarak kullanılabilir.

-Adaletle ilgili özel kelime bilgisi: Film, restoratif adaletle ilgili kavramları tanıtarak, özellikle hukuk kültürlerinin farklı olduğu yabancı öğrenciler için daha az bilinen terimlerden örnekler vermektedir. *Diyalog, uzlaşma, hatalı, onarım* gibi terimler, mağdur ve suçlu arasındaki buluşma sürecini tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu terimler, sosyal adalet kavramlarını, arabuluculuk ve çatışma çözümüyle ilgili kelime hazinesini hedef kültürünü hukuk yapısı üzerinden öğretmek için de kullanılabilir.

- **Didaktik bir etkinlik örneği:** Restoratif adalet ve suçlarla ilgili özel terimlerin bir sözlüğünü oluşturmak ve öğrencilere bu terimleri cümlelerde kullanmalarını veya bu süreci anlatan bir diyalog oluşturmalarının istendiği bir ders etkinliği olarak kullanılabilir.

Sözlü ifade ve konuşma becerisi üzerine çalışmak için film karakterlerin yargılamadan kendilerini ifade etmeleri gereken anlar, konuşma ve dinleme üzerine çalışmak için de bir fırsat sunmaktadır. Öğrenciler, saygılı bir dil kullanarak ve aktif dinleme pratiği yaparak, tartışma veya arabuluculuk durumlarında konuşma becerilerini geliştirebilirler.

- **Didaktik bir etkinlik örneği:** Öğrencilerin farklı roller (mağdur, fail, arabulucu) üstlendiği tartışmalar veya arabuluculuk simülasyonları düzenlemek ve bu hayali bir çatışma üzerinde duygularını veya görüşlerini ifade etmelerini istemek, filmdeki kelime dağarcığını kullanarak çeşitlik etkinlikler gerçekleştirilebilir.

Filmde yer alan uzlaşma sürecinde aktif dinleme örnekleri öğrencinin dinleme ve diyalogun öneminin kavranması için işlevsel örnekler oluşturmaktadır. Bu iletişim şekli, kişiler arası iletişim stratejileri üzerinde çalışmak için kullanılabilir.

-Sözsüz dil: Duraklamalar, bakışlar ve sessizlikler, filmde güçlü sözsüz iletişim öğeleridir. Öğrenciler, sözsüz iletişimin, duruma bağlı olarak mesajı nasıl zenginleştirdiğini veya değiştirdiğini analiz etmeye davet edilebilir.

- **Didaktik bir etkinlik örneği:** Öğrencilerin yalnızca kelimelere değil, aynı zamanda sessizlikler ve beden diliyle nasıl iletişim kurduklarına odaklanmaları gereken diyalog egzersizlerinin düzenlendiği etkinlikler yapılabilir.

Yüz Yüze filmde aktarılan dil kullanımları ve bu kullanım örnekleri üzerinde Fransızca'yı yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerle beraber gerçekleştirilebilecek etkinliklerden sonra, dört temel dil becerisi, dilbilgisi, kültürlerarası iletişim becerisi gelişimi açısından aşağıdaki etkinlik örnekleri geliştirilmiştir:

Etkinlik örnekleri:

1. Dinleme Becerisi:

Etkinlik: Filmten Alıntı Dinleme ve Anlama

- **Amaç:** Öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmek.
- **Uygulama:** Filmin bir sahnesini izleyin ve ardından öğrencilere sahneden alınan kısa alıntılar dinletin. Öğrencilerden, dinledikleri diyalogların içeriği hakkında sorular sorarak doğru cevaplar vermelerini isteyin. İhtiyaç durumunda, gerek görülürse alıntıyı tekrar dinlemeleri sağlanabilir.
- **Örnek Aktivite:** "Bu sahnede hangi duygular ifade ediliyor? Karakterlerin söylediklerine göre hangi problemi

çözüyorlar?" gibi sorularla öğrencilerin dinlediklerini analiz etmeleri sağlanabilir.

2. Okuma Becerisi:

Etkinlik: Film Özeti Yazma

- **Amaç:** Öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini geliştirmek.
- **Uygulama:** Filmin bir bölümünü izledikten sonra, öğrencilere bu bölümü bir paragrafla özetlemelerini isteyin. Öğrencilerden, olayları sıralayarak ana karakterlerin ne yaşadığını açıklamalarını talep edin.
- **Örnek Aktivite:** Öğrenciler, filmi izledikten sonra başından ortasına kadar olan kısmı özetler ve bir sonraki derste film devam ettikçe özetlerini genişletirler.

3. Konuşma Becerisi:

Etkinlik: Rol Yapma ve Diyalog

- **Amaç:** Öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmek.
- **Uygulama:** Filmdeki belirli bir sahneden bir diyalog seçin ve öğrencilere bu diyalogu yeniden canlandırmalarını isteyin. Öğrenciler, karakterlerin duygularını ve niyetlerini yansıtarak rol yapmalıdır.
- **Örnek Aktivite:** Filmin bir sahnesindeki tartışmayı veya çözülmesi gereken bir sorunu seçin. Öğrenciler, "Eğer ben karakter olsaydım, nasıl cevap verirdim?" sorusunu sorarak tartışmayı başlatabilirler.

4. Yazma Becerisi:

Etkinlik: Karakter Analizi Yazısı

- **Amaç:** Öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmek.

- **Uygulama:** Filmin ana karakterlerinden birini seçin ve öğrencilerden bu karakterin özelliklerini, içsel çatışmalarını ve gelişimini yazılı olarak analiz etmelerini isteyin. Yazının sonunda, karakterin hikaye üzerindeki etkisini açıklamalarını isteyin.
- **Örnek Aktivite:** "Bu karakterin başlangıçtaki özellikleri ile sonrasındaki gelişimi arasında nasıl bir değişim gözlemliyorsunuz? Bunu 150-200 kelimeyle anlatınız."

5. Kapsamlı Etkinlik: Film ve Sosyal Konular Üzerine Grup Tartışması

- **Amaç:** Tüm dil becerilerini entegre etmek.
- **Uygulama:** Filmin temalarına dayalı bir grup tartışması düzenleyin. Öğrenciler önce filmle ilgili bir okuma yapar (film hakkında yazılmış bir makale veya filminden bir alıntı) ve ardından bu metni dinlerler. Sonrasında, filmde ele alınan sosyal, psikolojik veya kültürel temalar üzerine sınıfta tartışma yaparlar.
- **Örnek Aktivite:** "Filmin ana karakterinin yaşadığı sosyal adalet temalarıyla ilgili düşüncelerinizi paylaşın. Bu temalar sizin ülkenizde nasıl işleniyor? Farklı bakış açılarını tartışın."

6. Dil Bilgisi Çalışması: Filmdeki Dil Yapıları

Etkinlik: Filmdeki Dil Yapılarının Analizi

- **Amaç:** Dil bilgisi yapılarını öğrenmek.
- **Uygulama:** Filmde kullanılan dil bilgisi yapıları (geçmiş zaman, şart kipi, bağlaçlar vb.) üzerine çalışma yapın. Öğrencilere, belirli bir sahneden alıntılar verin ve bu alıntılarda hangi dil bilgisi yapılarını kullandıklarını analiz etmelerini isteyin.

- **Örnek Aktivite:** "Bu sahnede hangi geçmiş zaman kipleri kullanılmış? Eğer karakterlerin söyledikleri farklı bir zamanda olsa nasıl bir dil yapısı kullanırdık?" gibi sorularla dil bilgisi çalışması yapılabilir.

7. Kapsamlı Etkinlik: Filmden Alıntı ile Yazılı ve Sözlü İfade

Etkinlik: Filmden Alıntılarla Kompozisyon ve Sunum

- **Amaç:** Hem yazılı hem de sözlü ifade becerilerini geliştirmek.
- **Uygulama:** Öğrenciler, filmde seçilen alıntıları kullanarak bir kompozisyon yazacak ve bu yazdıklarını sınıf önünde sözlü olarak sunacaklardır. Bu, yazılı anlatımın ardından sözlü ifade pratiği yapmalarını sağlar.
- **Örnek Aktivite:** Öğrenciler, filmde belirli alıntılara dayalı olarak "Bu alıntıyı kullanarak, bir karakterin yaşamındaki değişimi yazın ve bu değişimi sınıf arkadaşlarınıza anlatın" şeklinde bir görev yapabilirler.

Sonuç

Çalışma sonunda yabancı dil öğretimi kapsamında bir filmi derse entegre etmenin, güçlü bir pedagojik strateji olduğu ortaya çıkmaktadır. Nitekim bir araç olarak film, dört temel dil becerisini (dinleme, okuma, konuşma, yazma) çalıştırırken aynı zamanda kültürler arası iletişim becerisi gelişimini de desteklemekte, bu yönleri ile öğrencinin otantik, ilgi çekici ve kültürel açıdan zengin bir bağlamda çalışmasına olanak tanımaktadır.

Bu çalışmada ele alınan "Yüz Yüze" adlı filmin de bu çerçevede Fransızca yabancı dil öğretiminde kullanılabilecek işlevsel bir kaynak olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim filmde yer alan iletişim örnekleri, hedef dilin doğal kullanımı, gerçek hayattaki iletişim ve kültürel bağlam hakkında derin bir bakış açısı

sunmaktadır. Bu örnekler, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmekle beraber aynı zamanda onları sosyal, kültürel ve duygusal düzeyde de zenginleştirmektedir.

"Yüz Yüze" filminde kullanılan dilin, Fransızca yabancı dil olarak öğretiminde didaktik bir kaynak olarak analiz edilmesi hem dinleme anlama, hem yazılı ve sözlü ifade becerilerinin geliştirilmesi hem de dil aracılığıyla sosyal ve duygusal meseleler hakkında farkındalık yaratmak açısından zenginleştirici bir yaklaşım sunmaktadır.

"Yüz Yüze" filmi, Fransızca'yı dinamik ve ilgi çekici bir şekilde öğretmek için kullanılabilecek zengin bir dilsel ve kültürel malzeme sunmaktadır. Duygusal kelime dağarcığı, dil düzeyleri, özel hukuki kavramlar ve kişiler arası iletişim tekniklerine odaklanarak, öğrenciler Fransızca becerilerini geliştirirken sosyal ve insani meseleler hakkında daha derin bir farkındalık kazanabilirler. Bu tür bir film, özellikle zaten orta veya ileri seviyede olan öğrenciler için uygundur, çünkü karmaşık konular üzerinde çalışmaya olanak tanırken dil becerilerini pekiştirmeye de yardımcı olmaktadır.

Kaynakça

Aslim-Yetis, V. (2010). Le Document Authentique: Un Exemple d'Exploitation en Classe de FLE. *Synergies Canada*, (2), 1-13.

Dellal, N. A., & Yücel, M. S. (2015). Yabancı Dil Öğretmenlerinin Derslerinde Materyal Kullanımına İlişkin Tutum ve Görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 10(2).

Dumont, Renaud (2008). De la Langue à la Culture, Un Itinéraire Didactique Obligé. Paris : L'Harmattan.

Ertek, B. (2020). Choix et Utilisation des Supports Pédagogiques Dans l'Enseignement du Français Langue Étrangère. *Synergies Turquie*, 13, 45-66.

Ganea, A. (2016). Quel Rôle du Film Dans le Développement de la Compétence Interculturelle? Propositions didactiques. *Mélanges francophones*, 10(13), 247-260.

İşcan, A., & Karagöz, B. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi Kazandırmada Filmlerin Kullanımı *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1265-1278.

İşcan, A. (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Filmlerden Yararlanma. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*. 58, 437-452.

Kerrita, A. (2017). La Didactique de l'Art Cinématographique en Classe de Français langue étrangère: enjeux et perspectives. *FRANCISOLA*, 2(1), 58-69.

Köşker, G. (2021). Le Développement De La Compétence Interculturelle Dans L'enseignement Du FLE: Un Exemple

d'Application. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (52), 557-566.

Lagoutte, D. (2015). *Pratiquer les Arts Visuels à l'École*. Paris : Hachette

Laniro, S. (2007). *Authentic Materials*. M. A. Corley ve P. Esra (Eds), *Professional Development Fact Sheet*, American Institutes for Research.

Özdemir, E. F. (2021). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Film Kullanımı: Konuşma Becerisine Yönelik Etkinlik Örnekleri (Hürkuş: Göklerdeki Kahraman Film Örneği). *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Researches*, 7(10), 1-27.

Temizyürek, F., & Birinci, F. G. (2016). Yabancı Dil Öğretiminde Otantik Materyal Kullanımı (Using Authentic Materials in Foreign Language Teaching. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 5(1), 54-62.

Zeytinkaya, D. (2018). Filmler Yabancı Dil Öğretiminde Nasıl Etkin Bir Şekilde Kullanılabilir?. *Turkophone*, 5(5), 30-37.

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİK ARAÇLAR

ZÜHRE YILMAZ GÜNGÖR¹

Giriş

Günümüzde teknolojik gelişmelerin hızla ilerlemesi sadece hayatlarımızı etkilemekle kalmıyor, onları kontrol de ediyor. Geçmişte hayatımızın sadece küçük bir bölümünde mütevazı bir araç olarak kullandığımız teknolojik araçlar, bugün hayatımızın her alanında bir zorunluluk haline gelmiştir. Teknolojik gelişmeler, her alanda olduğu gibi, eğitim alanında da köklü değişimlere yol açarak öğretim yöntemlerine yenilikler kazandırmıştır. Yabancı dil öğretimi de bu değişimden önemli ölçüde etkilenmiş ve yabancı dil sınıflarında çeşitli teknolojik araçlar kullanılmaya başlanmıştır. Bu araçların okullarda, eğitim verilen tüm ortamlarda ve üniversitelerde kullanılması artık temel gereklilik olarak görülmektedir (Pratibha, 2019, aktaran Demirekin, 2023: 628). Dil öğrenme sürecinde teknolojinin sunduğu interaktif ve kişiselleştirilmiş öğrenme ortamları, öğrencilerin motivasyonunu artırırken, öğrenme sürecini daha etkili ve erişilebilir hale getirmektedir.

¹ Doç.Dr., Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Fransız Dili ve Eğitimi Anabilim Dalı, Orcid: 0000-0002-1529-8749

Dijital platformlar, mobil uygulamalar, Web 2.0 araçları yapay zekâ destekli dil öğrenme araçları, sanal gerçeklik (Virtual Reality), artırılmış gerçeklik (Augmented Reality) ve yapay zekâ destekli öğrenme araçları gibi yenilikçi teknolojiler, dil becerilerinin geliştirilmesinde önemli katkılar sağlamaktadır. Bu araçlar sayesinde öğrenciler, dili yalnızca ders kitaplarından değil, gerçek yaşam bağlamında ve etkileşimli ortamlar içinde öğrenme fırsatı yakalamaktadır. Bunun yanı sıra, çevrimiçi eğitim platformları ve oyunlaştırma teknikleri sayesinde dil öğrenme süreci daha eğlenceli ve sürdürülebilir bir hale gelmektedir.

Bu çalışmada, yabancı dil öğretiminde teknolojik araçların sınıflandırılması ve kullanım alanları ele alınarak, bu araçların dil öğrenme sürecine katkıları, avantajları ve olası dezavantajlarından bahsedilecektir.

1. Teknolojik Araçların Sınıflandırılması ve Kullanım Alanları

Her türlü eğitim- öğretim ortamında, özellikle de yabancı dil öğretiminde sıklıkla kullanılan teknolojik araçların belli başlı olanları aşağıdaki gibi gruplandırılabilir:

Web 2.0 Araçları

Web 2.0 araçları olarak tanımlanan ve çevrimiçi olarak tasarlanan araçların yabancı dil eğitimi ve öğretiminde de kullanılması gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır. Yabancı dil becerileri (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) kazandırma odaklı çevrimiçi temelli geliştirilmiş eğitim ortamları, Web 2.0 araçları ile oluşturulmaktadır. “Web 2.0 kavramı ilk olarak 2004 yılında O’Reilly ve Media Live International adlı iki Amerikan şirketinin düzenlemiş olduğu konferansta dile getirilmiş ve mevcut bir teknolojiyi değil sınırları belli olmayan bir olguyu tanımlamak amacıyla kullanılmıştır” (Durusoy, 2011: 17). Web 2.0 araçları konusunda yapılan çalışmalara ve tanımlamalara bakıldığında ortak

olan fikrin Web 2.0'nin sosyal kullanımının kastedilmesidir. “Web 2.0 araçları ile ilgili yapılan çalışmaların ortak sonucu Web 2.0 araçlarının entegrasyonunun öğrenme ortamlarını zenginleştirdiğidir” (Wang & Vasquez, 2012, aktaran Baş & Yıldırım, 2018: 828).

Web 2.0 araçları, kullanıcılara içeriklere erişim sağlamanın yanında müdahale edebilme imkânı da sunmaktadır ve bu yönüyle etkileşimli bir yapı ortaya koymaktadır. Kullanıcılara sunduğu kolaylıkları sıralamak gerekirse, web 2.0 araçları sayesinde kullanıcılar (Durusoy, 2011: 17-18):

- içeriklerin sadece okuyucusu değil aynı zamanda yazarı da olmakta ve fikirlerini belirtebilmektedirler,
- içerikleri başka sayfalarda kolaylıkla paylaşabilmektedirler,
- sadece durağan internet siteleriyle değil, insan-insan etkileşimine de olanak tanımaktadır,
- sahip oldukları bilgileri ve içerikleri hiçbir programlama bilgisi gerekmeksizin tüm dünya ile paylaşma fırsatı bulmaktadırlar,

Gün geçtikçe çeşitlenen Web 2.0 uygulamalarından belli başlı olanları aşağıdaki gibi sıralanabilir (a.g.e. 2011: 19):

• **“Etiketleme ve Etiket Bulutları (Tagging and Tag Clouds)**, kullanıcıların web sitelerinin içeriklerinde ilgilerini çeken bazı metin ya da kelimeleri bağlantı ekleyerek farklı sayfa ya da sitelere yönlendirme işlemine etiketleme adı verilmektedir. Etiketlenen anahtar kelimeler etiket bulutları içinde gösterilir.

• **Canlı Yer İmi (Real Simple Syndication)**, kısaca RSS denilen ve web sitelerinin içerik güncellemelerini tek bir ortamdan topluca takip etmeyi sağlayan bir içerik besleme yöntemidir. RSS desteği sunan sitelere abone olduğunda çeşitli tarayıcılar ya da

programlar sayesinde siteye erişmeden güncellemelerin görülmesini sağlamaktadır.

- **Mashup**, birbirinden bağımsız web uygulamalarının alınarak farklı bir web sitesi üzerinde birleştirilip kullanılmasını sağlayan bir ara yüz yaklaşımıdır. Örneğin; bir fotoğrafçı fotoğraflarını abonesi olduğu bir web albümü sayesinde doğrudan kendi sitesinde görüntüleyebilir.

- **Günlükler (Bloglar)** ya da yaygın kullanım adıyla bloglar, insanların günlüklerini tutabildiği, düşüncelerini ve yorumlarını yazdıkları web siteleridir. Bloglarda girdiler en yeniden en eskiye olacak şekilde ters biçimde yayınlanır. Kullanıcı isterse girdileri ziyaretçilerin yorumuna açabilir.

- **Wikiler**, basit ama güçlü, web tabanlı işbirlikçi yazarlık sistemleridir. İsteyen herkesin yeni bir makale eklemesine ya da mevcut makaleleri düzenlemesine olanak tanır. Kullanıcılar aynı zamanda makalelerdeki değişiklikleri takip edebilirler. Wikipedia (<http://en.wikipedia.org>) yaygın olarak kullanılan bir wikidir ve içeriği kullanıcılar tarafından oluşturulur.

- **Multimedya Paylaşımı** sayesinde kullanıcılar bilgilerini metin olarak paylaşmanın yanı sıra fotoğraflarını, videolarını ve ses dosyalarını da paylaşma imkânı bulmaktadır. Multimedya paylaşımının artmasıyla sadece paylaşım için özelleşmiş sitelerin (Youtube, Flickr, Odeo, vb.) sayısı da artmıştır.

- **Sosyal Ağlar**, web 2.0 araçları sayesinde internet daha aktif ve etkileşimli bir platforma dönüşmüştür. Dolayısıyla, kullanıcılar kendilerini özgür hissedecekleri ve aradıkları bilgilere ulaşabilecekleri gruplara ve platformlara üye olarak sosyal ağların (Livejournal, Friendster, Myspace, Facebook, vb.) doğmasına zemin hazırlamışlardır”.

Tüm bu web 2.0 araçlarındaki gelişim ve yenilikler, insanlar arasındaki teknoloji odaklı iletişimin gelişmesini sağlamakta ve yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımının ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Mobil Uygulamalar

Günümüzde bir ihtiyaç haline gelmiş olan cep telefonları tablet ve bilgisayarlarla aynı işlevleri yerine getirir olmuştur. Geçmişte bilgisayarlar vasıtasıyla derslerde not alma, notları düzenleme, mesaj gönderme ve video izleme gibi etkinlikler artık akıllı telefonlar sayesinde de kolaylıkla gerçekleştirilebilmektedir. İnternetin yaygınlaşması ve daha kolay ulaşılabilir olmasıyla öğrenciler, öğrenme eylemini akıllı telefonlarıyla okul dışında da devam ettirebilmektedirler. “2000’li yıllardan itibaren teknolojinin hızla gelişmesiyle akıllı telefon ve tabletler gibi kablosuz iletişim olanağı sağlayan cihazların daha iyi, hızlı ve ucuz modellerle herkesin zorlanmadan ulaşabileceği bir konuma gelmesi sebebiyle dünya çapında mobil cihazlar büyük kitleler tarafından benimsenmeye başlanmıştır” (Özdamar & Kılınç, 2015: 69).

Cep telefonlarının veya tabletlerin eğitim amaçlı kullanılması alanyazına mobil öğrenme (m-learning) olarak geçmiştir. Bu kavram, zaman ve yer bağımlılığı olmadan öğrenmeyi vurgulamaktadır (Üstün, 2021) ve “akıllı telefon ve tablet bilgisayarlar gibi kolaylıkla elde taşınabilen araçlarla öğrenme süreçlerini içermektedir” (Çetin & Kılıçkaya, 2022: 103).

Gittikçe gelişen bazı teknolojik özellikleri sayesinde mobil cihazların kullanılabilirliği ve çeşitliliği artmıştır. Örneğin, mobil cihazlar üzerinden farklı ekran boyutlarına uyumlu web tasarımlarının geliştirilmesi sonucunda mobil web sayfalarında okunabilirlik artmış, görselleri veya dosyaları iki parmaklı büyütme, dokunmatik ekranlar, çift tıklama gibi fonksiyonlar ders ortamında çeşitli etkinliklerin yapılmasını kolaylaştırmıştır (Godwin-Jones,

2011: 3). Mobil öğrenme sadece sınıf içinde kullanılmayla sınırlı kalmamış, aynı zamanda sınıf dışı etkinliklerin gerçekleştirilmesinde de önemli bir rol oynamaktadır ve “her yerde/ her zaman” öğrenmeyi teşvik etmektedir (Üstün, 2019: 3). Bu açıdan bakıldığında, mobil öğrenme bilgisayar ve internet bağlantılarının yarattığı sınırlılıkları ortadan kaldırmaktadır. Shuler (2009, aktaran a.g.e., 2019: 3) mobil öğrenmenin öğrenenlere sunduğu 5 avantajdan aşağıdaki gibi bahsetmektedir. Buna göre, mobil öğrenme:

- **“her yerde, her zaman” öğrenmeyi teşvik etmektedir:** Mobil cihazlar, öğrencilerin ev, okul ve okul sonrası arasındaki engelleri aşmalarını sağlar ve bilgi toplama, erişme ve işleme becerilerini artırır.

- **dezavantajlı çocuklara ulaşabilmektedir:** Mobil cihazlar, düşük maliyetli olmaları ve düşük gelirli topluluklarda erişilebilir olmaları nedeniyle, ekonomik olarak dezavantajlı gruplardan ve gelişmekte olan ülkelere gelen çocukların eğitim almasına yardımcı olur.

- **21. yüzyıl sosyal etkileşimlerini geliştirmektedir:** 21. yüzyılda başarı için en önemli unsurlar iş birliği ve iletişimdir. Mobil teknolojiler, bu temel unsurları destekleme ve geliştirme gücüne sahiptir.

- **öğrenme ortamlarına uyum sağlamaktadır:** Mobil cihazlar, çeşitli öğrenme ortamlarının doğasına uyum sağlayarak teknolojiyle ilgili birçok zorlukla başa çıkabilir.

- **kişiselleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sağlamaktadır:** Eğitim, öğrencinin önceki bilgisi, hazır bulunuşluğu, dili, tercihleri ve ilgi alanlarına göre uyarlanmalıdır. Mobil cihazlar, bu faktörler göz önünde bulundurularak öğrenme ortamını kişiselleştirmek için kullanılabilir.

Bir başka araştırmacı Elias (2011, aktaran a.g.e., 2019: 3)’a göre ise mobil öğrenmenin avantajları 3 grupta toplanmaktadır. Mobil öğrenme:

- **“göreceli olarak düşük maliyetli bir öğrenme fırsatı sunar:** Mobil öğrenme, nispeten düşük maliyetli bir öğrenme yöntemi olarak değerlendirilmektedir. Bunun başlıca nedeni, taşınabilir cihazların ve mobil hizmetlerin, sabit internet bağlantısı gerektiren bilgisayarlara kıyasla daha ucuz olmasıdır.

- **multimedya içerik oluşturma ve iletim seçeneği sunar:** Mobil öğrenme, kullanıcıların ses, metin, resim ve video dosyalarını indirip yükleyebileceği bir ortam sağlar. Bu sayede öğrenme süreci daha etkileşimli ve zengin hale gelir.

- **sürekli ve bağlamsal öğrenmeyi destekler:** Mobil öğrenme, bireylerin öğrenme sürecine zaman ve mekândan bağımsız olarak devam edebilmesine imkân tanır ve öğrenmenin gerçek yaşam bağlamlarında gerçekleşmesini sağlar”.

Genel dil öğrenme aracı olarak sıklıkla kullanılan mobil uygulamalardan öne çıkanlar aşağıdaki gibi sıralanabilir (Çetin & Kılıçkaya, 2022: 106):

- **Duolingo**, oyunlaştırılmış derslerle temel seviyeden başlayarak dil öğreten popüler bir uygulamadır.
- **Babbel**, öğrenenlere gerçek hayatta kullanılabilecek diyaloglar sunan, abonelik tabanlı bir uygulamadır.
- **Busuu**, hedef dili anadil düzeyinde konuşan kişilerle etkileşim imkânı sunan, yapay zekâ destekli bir platformdur.
- **Replika**, yapay zekâ temelli bir sohbet botu uygulamasıdır. Kullanıcılarla yazarak veya sesli sohbet edebilen, duygu durumlarını analiz eden ve zamanla kişiye özel bir yapay zekâ arkadaşı oluşturan bir uygulamadır.

- **Memrise**, kelime öğretmeye odaklanan, hafıza teknikleriyle desteklenen bir uygulamadır.
- **Rosetta Stone**, doğal öğrenme yaklaşımı ile dili tıpkı bir çocuğun ana dilini öğrendiği gibi öğretmeyi amaçlayan bir uygulamadır.

Konuşma ve telaffuz odaklı uygulamalara bakıldığında *Hello Talk*, *Tandem* ve *Elsa Speak* karşımıza çıkmaktadır. Kelime ve dilbilgisi odaklı uygulamalar da ise *Anki* ve *Quizlet* görülmektedir. Okuma ve dinleme becerilerini geliştirmeye yönelik uygulamalara örnek olarak *LingQ*, *Beelinguapp* ve *BBC Learning English* verilebilir. İngilizce öğretiminde *Grammarly*; Fransızca öğretiminde ise *Frantastique*, *TV5MONDE Apprendre*, *Le Conjugueur* gibi uygulamalar yabancı dil becerilerini çalıştıran uygulamalar olarak hizmet vermektedir.

Öğrenenlere yabancı dil öğrenme hedefine uygun olarak çeşitlilik sunan bu mobil uygulamaların kullanımında ve seçiminde göz önünde bulundurulması gereken noktalar vardır. Stockwell ve Hubbard (2013: 8) sınıf içi ve sınıf dışında eğitim-öğretim amaçlı kullanılmak üzere mobil uygulamaların seçiminde dikkat edilmesi gereken birtakım kriterler olduğunu belirtmekte ve bu kriterleri aşağıdaki gibi sıralamaktadırlar:

a. “Mobil etkinlikler, görevler ve uygulamalar, öğrenme hedefi ışığında hem mobil cihazın imkanlarını ve sınırlamalarını hem de cihazın kullanılacağı ortamın imkanlarını ve sınırlamalarını dikkate almalıdır.

b. Öğrencilerin dikkatini dağıtacak ve çoklu görevler içeren mobil etkinliklerden kaçınılmalıdır.

c. Öğrencileri mobil öğrenmeyi kullanmaya teşvik etmeli, ancak sınırlar zorlanmamalıdır.

d. Öğrencinin bir mobil cihazının olup olmadığı, sahip olduğu cihazın uyumluluğu ve işlevselliği, cihazın bağlantı sürekliliği ve planlanan işlemler için bu cihazı kullanmanın maliyeti konularında öğrenciler arasındaki eşitliğin sağlanması gereklidir. Bir eşitsizlik durumu söz konusuysa mobil olmayan alternatifler de sunulmalıdır.

e. Dil öğrenen bireyler arasındaki farklılıklar (öğrenme biçimleri) dikkate alınmalı ve bu farklılıklara uyum sağlayacak şekilde plan yapılmalıdır.

f. Öğrencilerin mobil cihazları kullanma biçimlerinin ve kullanım kültürlerinin farkında olun, bazı öğrenciler mobil cihazları eğitsel araçlar olarak algılamayabilirler.

g. Mobil dil öğrenme etkinlikleri ve görevleri mümkün olduğunca kısa ve öz tutulmalıdır. Uzun etkinlikler bölümlere ayrılmalıdır.

h. Dil öğrenme görevi teknolojiye ve ortama uygun hale getirilmeli; aynı şekilde, teknoloji ve ortam da dil öğrenme görevine uygun hale getirilmelidir.

i. Mobil öğrenme araçları ve uygulamalarıyla ilgili gerekli rehberlik ve eğitim sağlanmalıdır.

j. Öğrenme ve öğretme süreçlerine dahil olan herkesin görüş ve ihtiyaçları dikkate alınmalıdır”.

Ancak yapılan bazı çalışmalarda, öğrenci motivasyonunu ve etkileşimini olumlu olarak etkileseler de mobil uygulamaların özellikle içeriklerin sunumu ve kişileştirilmiş geribildirim tasarımlarında eksiklikler olduğu tespit edilmiştir (Şenel ve diğ., 2019, aktaran Çetin & Kılıçkaya, 2022: 108).

Yapay Zekâ Destekli Öğrenme Araçları

Yabancı dil öğrenimi/ öğretiminde kullanılan bir diğer teknolojik araçlar grubuna, günümüzde popülerliği gittikçe artan

yapay zekâ destekli öğrenme araçlarını koyabiliriz. Yapay zekâ üzerine son zamanlarda yapılan çalışmaların gelişmesiyle, bu alanda yapılan araştırmalar da hız kazanmış ve birçok alanda kullanılan yapay zekâ eğitim-öğretim alanında da kullanılmaya başlanmıştır. Bilindiği üzere, yabancı dil eğitimi dil becerileri öğretiminin yanı sıra öğrencilerin hedef dilin kültürü konusunda farkındalık kazanması açısından da kritik bir öneme sahiptir. Yapay zekâ araçlarının “dil öğrenme sürecini desteklemek, öğrencilerin kelime dağarcığını genişletmek ve iletişim becerilerini güçlendirmek için etkili bir şekilde kullanılabileceği” yapılan çalışmalarla ortaya konmuştur (Pokrivcakova, 2019, Schmidt & Strasser, 2022, aktaran Gülnar ve diğ., 2024: 31).

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde hazırlanmış olan “Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamaları Uluslararası Forumu Raporu” na göre, yapay zekâ uygulamaları öğrencilerin dil öğrenme süreçlerini bireyselleştirerek daha etkili ve verimli bir hale getiren, aynı zamanda öğretmen ve öğrencilere aşağıdaki avantajları sunan dijital araçlardır (a.g.e., 2024: 99-100). Yapay zekâ araçları öğrencilere:

- kişiselleştirilmiş (bireyselleştirilmiş) bir öğrenme ortamı sunar,
- hedef dilin kelimelerini daha etkili bir biçimde sunar,
- zengin bir öğrenme içeriği sağlar,
- anında geri bildirim sunar,
- zaman açısından tasarruf sağlar,
- ders dışı kullanım imkanı sağlar,
- değerlendirme sürecinde daha hızlı geri dönüt sağlar.

Ayrıca, öğretmenler açısından da içerik hazırlama, ders planlama, zaman yönetimi ve öğrenciyi değerlendirme açısından da hızlı dönüt sağlama bakımından kolaylık sağlamaktadır.

Yabancı dil öğretiminde kullanılan yapay zekâ destekli öğrenme araçları çok çeşitlidir, ancak burada hepsine yer vermek mümkün olmadığından, sık kullanılan araçlardan birkaç tanesi örnek olarak verilebilir (a.g.e., 2024: 31-32-33):

- **“Pi.ai**, kelime dağarcığını geliştirmek, cümle yapılarını ve kurallarını öğrenmek, telaffuzu geliştirmek ve dil becerilerini pratik yaparak geliştirmek amacıyla kullanılabilir. Uygulamanın 6 farklı dil desteği bulunmaktadır ve 13 yaş üzeri kullanıcılar için uygundur.

- **TalkPal**, öğrencilere günlük hayattaki senaryolarla konuşma pratiği yapma, konuşma pratiği ile ilgili geri bildirim alma, dilbilgisi ve kelime bilgisi ile ilgili sorular sorma gibi imkanlar sunmaktadır. 13 yaş üzerindeki öğrenenler için uygundur.

- **Tutor Lily**, 7 yaş ve üzeri öğrenenler için uygun bir uygulamadır. 19 farklı dil desteği sunar. Konuşma, dinleme, okuma ve yazma gibi 4 dil becerisini desteklemektedir. Uygulamayı kullananlar yabancı dil seviyelerine uygun metinler üzerinden okuma ve anlama sorularıyla kavrama etkinlikleri yapar, okuma ve dinleme becerilerine yönelik dil düzeylerini değerlendirebilir, podcast'leri dinleyebilir ve konuşmaları takip edebilirler.

- **DeepL.io**, 7 yaş ve üzeri öğrenenlere 30 farklı dil desteği sunmanın yanında kelime dağarcığını geliştirme, cümle yapılarını ve kurallarını öğrenme, dil bilgisi hatalarını düzeltme gibi etkinliklere imkân tanımaktadır.

- **Elsa Speak**, yabancı dilde doğru telaffuz, tonlama ve vurgu gibi konuşma unsurlarını geliştirmeye yönelik tasarlanmış bir uygulamadır. Ancak, sadece İngilizce diline yönelik

kullanılmaktadır. 7 yaş ve üzeri öğrenenlerin kullanabileceği bir uygulama olup, ücretsizdir.

- **TutorAI**, sadece İngilizceye yönelik okuma becerilerini değerlendirmek için çeşitli okuma/anlama aktiviteleri sunmaktadır. 13 yaş ve üzeri öğrenenler için uygundur.

- **Reverso**, çevrim içi çeviri, dil bilgisi ve yazım denetimi aracı olarak kullanılan bir uygulamadır. 15 farklı dil desteği bulunmakta ve 13 yaş üzeri öğrenenler için uygun ücretsiz bir uygulamadır.

- **Duolingo**, dil öğrenmek için ücretsiz ve eğlenceli bir uygulamadır. Kullanıcıların kelime bilgisi, dil bilgisi ve telaffuz alıştırmaları yapabilmesi için aralıklı tekrarlar yapmasını sağlar. Duolingo iOS, Android, web ve Amazon Alexa cihazlarında kullanılabilir.

- **Rosetta Stone**, 50'den fazla dilde dil öğrenmek için kullanılan bilgisayar destekli dil öğrenme (CALL) yazılımıdır. Rosetta Stone uygulamasının temel özelliği, ana dile çeviri olmadan hedef dilde öğrenmeyi teşvik etmesidir. Bu, kullanıcıların yeni kelimeleri ve ifadeleri doğal ortamda öğrenmelerine yardımcı olur.

- **Busuu**, kullanıcıların yeni bir dil öğrenmelerine yardımcı olmak için tasarlanmış bir yapay zeka uygulamasıdır. Uygulama, 120'den fazla dilde mevcuttur ve kullanıcıların kelime bilgisi, dil bilgisi ve telaffuz alıştırmaları yapmalarına olanak tanır.

- **Memrise**, kullanıcıların yeni bir dil öğrenmelerine yardımcı olmak için tasarlanmış bir yapay zeka uygulamasıdır. Uygulama, 200'den fazla dilde mevcuttur ve kullanıcıların kelime bilgisi, dil bilgisi ve telaffuz alıştırmaları yapmalarına olanak tanır.

- **Babbel**, kullanıcıların yeni bir dil öğrenmelerine yardımcı olmak için tasarlanmış bir yapay zeka uygulamasıdır. Uygulama, 14

dilde mevcuttur ve kullanıcıların kelime bilgisi, dil bilgisi ve telaffuz alıştırmaları yapmalarına olanak tanır.

- **italki**, dil öğrenenleri ve dil öğretmenlerini bir araya getiren çevrim içi bir platformdur. 130'dan fazla dil için öğretmenler mevcuttur ve dersler bire bir veya grup hâlinde yapılabilir”.

Yukarıda bahsedilen uygulamaların dışında, yabancı dil öğrencileri ChatGPT gibi platformlardan yaratıcı yazım ve metin üretimi gibi alanlarda yararlanabilmektedirler. “ChatGPT, OpenAI tarafından geliştirilen bir dil modelidir. İnsan benzeri metin üretimi ve anlama yeteneklerine sahip bir yapay zekâ sistemidir. Kullanıcılarla doğal dilde etkileşim kurabilir, metin tabanlı soruları yanıtlayabilir, metin üretebilir ve çeşitli dil işleme görevlerinde yardımcı olabilmektedir” (OpenAI, 2024, aktaran Katı & Can, 2024: 542). Ancak, ChatGPT özellikle dil öğretmeye odaklı bir platform olmadığından ve birtakım sınırlılıkları bulunduğundan tam anlamıyla yabancı dil becerilerini öğrettiği söylenemez (Başaran, 2024: 491).

MEB (Gülner ve diğ., 2024: 99)’in 2024 yılında hazırlamış olduğu Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamaları Uluslararası Forumu Raporu’nda yapay zekâ uygulamalarının kullanımında bazı önlemlerin alınması gerektiği belirtilmektedir. Örneğin, yapay zekâ teknolojilerinin öğrenme aşamasındaki bilişsel süreçleri sekteye uğratmayacak biçimde kullanılması için birtakım stratejilerin geliştirilmesi gerektiği önerilmektedir. Mevcutta çok fazla dil öğretim uygulaması bulunmaktadır, ancak erişim ve farkındalık eksiklikleri nedeniyle bu uygulamaların verimli bir biçimde kullanılmadığı görülmektedir. Yine bu raporda, mevcut teknolojik uygulamaların yerinde ve anlamlı kullanılması ve öğretmenlerin sınıflardaki statüsü korunarak dijital teknolojilerin öğretmenleri destekleyecek şekilde sunulması gerektiği de vurgulanmaktadır.

2.Teknolojik Araçların Yabancı Dil Eğitim Ortamlarında Kullanılmasının Avantajları

Dil, insanlar arası iletişimi sağlayan bir araçtır ve ana dil dışındaki tüm diller yabancı dil olarak kabul edilmektedir. Yabancı dil doğuştan değil sonradan öğrenilen bir dildir ve günümüzdeki teknolojik olanaklar dil öğreniminde ve ediniminde kullanıcılara önemli olanaklar sunmaktadır (Behbudova & Günday, 2022: 177).

Örneğin, web 2.0 araçlarının iletişim ve bilgi paylaşımı yönünden sunduğu olanakların eğitim ortamlarında kullanılmasının avantajlarını Grosseck (2009, aktaran Durusoy, 2011: 24) aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

- “eğitim maliyetlerinin azaltılması,
- seçilen teknolojilerin sağladığı esneklik,
- zaman ve mekandan bağımsız olarak bilgiye kolay ve hızlı erişim sağlanması,
- çok çeşitli Web 2.0 uygulamasının öğrenme–öğretme etkinliklerine entegre edilebilmesi,
- sosyal servisler sayesinde bilgiye ve işbirliğine kolay erişim imkanı,
- kimlik doğrulama sayesinde kullanıcıların kaynaklara erişiminin kontrol altında tutulabilmesi,
- birikmiş deneyimleri ve kaynakları paylaşabilme,
- herhangi bir platforma bağımlı olmamak (internet bağlantısı ve internet tarayıcısı olan bir bilgisayar yeterlidir),
- kolay kullanım sağlaması (internet kullanımı için gereken minimum becerilere sahip olmak yeterlidir),
- uzun süreli kullanımlara uygunluk,

- bilginin aranması ve düzenlenmesindeki işbirliği sayesinde harcanan enerji ve zamanın azaltılması (etiketleme ve RSS uygulamalarının sağladığı katkılar),
- yeni teknolojilerin çeşitliliği nedeniyle kullanılan yöntemler ve öğretici uygulamaların sayısındaki artış”.
- mevcut yöntemleri kullanarak öğretim uygulamalarını test edebilme imkanı,
- öğretimsel dijital medya içeriklerini kolayca yaratabilmek (videocast, podcast vb.)
- web 2.0’ ın getirmiş olduğu uygulamalar birçok eğitimsel amacın gerçekleştirilmesinde kullanılabilir.

Çok sayıda çalışma, “yabancı dil öğretimi alanında yapay zekâ teknolojilerinin kullanımının dil öğrenimini desteklediğini ortaya koymaktadır. Bu teknolojiler, öğrencilerin öğrenme etkinliklerine katılma isteğini artırarak motivasyonlarını yükseltmekte, hedef dilin makinelerle kullanımı sonucunda stres düzeylerini azaltmakta, öğrencilere kendi hızlarında ilerleme imkânı sunmakta, içeriği gözden geçirme ve anlamakta zorluk çektikleri konuları çalışma imkânı sağlamakta ve ilgi alanlarına yönelik etkinliklerle uğraşmalarına olanak tanımaktadır (Cao, 2019; Liao, 2016, aktaran Demir, 2024: 2226).

Zileli (2023, aktaran Katı & Can, 2024: 542) ChatGPT’nin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma becerisini geliştirmek için kullanılabileceğini belirtmekte ve dil seviyesinin önceden belirtilmek kaydıyla ChatGPT ile oluşturulan diyalogların yabancı dil öğretiminde öğrenciler açısından verimli olacağını belirtmektedir.

Warschauer (1996)’a göre, teknolojik araçlar dil öğretimi için birçok katkı sağlamaktadır. Her şeyden önce, dinleme ile

görmenin birleştirilmesi sayesinde tıpkı gerçek dünyada olduğu gibi daha özgün bir öğrenme ortamı yaratılır. İkinci olarak, farklı medya türlerinin bir arada bulunması, okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerinin tek bir etkinlikte doğal bir şekilde bütünleştirilmesini sağlar. Üçüncü olarak, öğrenciler öğrenme süreçleri üzerinde büyük bir kontrole sahiptir; çünkü yalnızca kendi hızlarında ilerlemekle kalmaz, aynı zamanda programın farklı bölümlerine ileri veya geri giderek kendi bireysel yollarını da izleyebilir, belirli yönlere odaklanabilir ya da bazı yönleri tamamen atlayabilirler.

Al-Atabi & Alsalihi (2020) de “dijital platformların kullanımının öğrencilere her zaman derslere ve dijital içeriklere erişim sağlamasına olanak tanıdığını ve sınıfta herkesin önünde kendilerini ifade etmekte zorlanan çoğu öğrencinin kaygı ve stresini azalttığını ifade etmektedirler”.

Moran (2017, aktaran Fialho & Cid & Coppi, 2023: 3) ise, dijital teknolojilere erişimin kolay olmasının -ki bu teknolojilerin çoğu akıllı telefonlarla entegre çalışmaktadır- öğretmenler açısından şu imkânları sunduğunu ifade etmektedir:

- “öğrencileri motive etmek (özellikle oyun platformları ve öğretmenin kendisinin hazırladığı ya da ilginç web sitelerinden alınan videolar aracılığıyla);

- öğretim yöntemini tersine çevirmek (örneğin videoları, metinleri ya da sunumları dijital bir platforma önceden yükleyerek öğrencilerin bunlara yüz yüze dersten önce erişmesini sağlamak ve ders sırasında soruları yanıtlamaya ve konuları derinlemesine işlemeye ayırmak);

- öğrenme sürecini kişiselleştirmek (öğrencilerin kendi hızlarında ilerlemelerine olanak tanıyan bireysel çalışma planları ve etkinlikler tasarlamak) ve öğrenilen bilgileri yayınlamak ve paylaşmak”.

Moran (2017, aktaran Fialho & Cid & Coppi, 2023: 4)’a göre “dijital teknolojilere kolay erişim sağlanması ve bu teknolojilerin çoğunlukla akıllı telefonlara entegre edilmesi öğretmenler açısından öğrencileri motive etmek, metinleri veya sunumları dijital bir platformda yayımlayarak öğrencilerin yüz yüze ders öncesi erişebilecekleri şekilde düzenlemek, sınıf içinde soruları yanıtlamak, öğrenme sürecini kişiselleştirmek, öğrencilere kendi hızlarında çalışmalarına ve ilerlemelerine izin veren senaryolar ve bireysel etkinlikler tasarlamak” gibi imkanlar sunmaktadır.

Görüldüğü üzere, yabancı dil öğretimi/ öğrenimi sürecinde öğrencilere çok çeşitli katkılar sağlayan teknolojik araçların kullanımında bazı dezavantajlar da ortaya çıkabilmektedir.

3.Teknolojik Araçların Yabancı Dil Eğitim Ortamlarında Kullanılmasının Dezavantajları

Ghfar& Lestari & Cahya (2023: 426) eğitim amaçlı teknoloji kullanımının, teknolojinin birçok olumlu etkisine rağmen öğrencilere zarar verdiğini düşünmektedir. Bazı araştırmacılara göre bu zararlardan bazılarını sağlıkla ilgili konular oluşturmaktadır. Örneğin, sürekli ekran karşısında olmanın sağlık açısından zararlı etkileri olabileceğini savunan araştırmacılar bulunmaktadır. Uzun süre boyunca ekrana maruz kalmak öğrencilerde kaygı, yorgunluk ve sosyal etkileşim eksikliği gibi sorunlara neden olabilmektedir (Scarpellini vd., 2021). Çeşitli araştırmalar, bu olumsuz sonuçları yaşayan bireylerin istenmeyen faaliyetlerde bulunma olasılıklarının daha yüksek olduğunu göstermektedir (Whitaker vd., 2016, aktaran Ghfar& Lestari & Cahya, 2023: 426).

Sağlık dışındaki diğer sorunlara öğretmenlerin teknolojik araçları kullanmadaki yetersizlikleri dahil edilebilir. Yabancı dil derslerinde teknoloji kullanımı gerektiren durumlarda bazı öğretim elemanlarının bu konuya çok sıcak bakmadığını, çekimser bir tavır takındıkları söylenebilir. Bu açıdan bakıldığında, derslerde

teknolojik araçlara fazla yüklenilmeden, ders kitabı ve öğretmen faktörünü de göz ardı etmeden belli ölçülerde entegre edilebilmelidir (a.g.e., 2023: 426).

Vall & Araya (2023: 7573)'nın yaptığı çalışmada teknolojik dil öğretim araçlarından biri olan yapay zekâ (YZ) tabanlı uygulamalarla ilgili zorluklar ve kısıtlamalar aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

- **İnsan etkileşiminin eksikliği:** Başlıca kısıtlamalardan biri insan etkileşiminin olmamasıdır (Khanzode & Sarode, 2020). Bazı araçlar anadil düzeyindeki konuşmacılar veya dil öğretmenleri ile canlı konuşma pratiği sunsa da öğrenme deneyiminin büyük bir kısmı doğrudan insan etkileşimi olmadan gerçekleşmektedir.

- **Dilin kültürel ve bağlamsal farklılıklarının yeniden üretilmesinde zorluk:** YZ tabanlı dil öğrenme araçları dilin kültürel ve bağlamsal yönlerini, örneğin deyimler, argo ifadeler ve bölgesel aksanlar gibi incelikleri yeniden üretmede zorluk yaşayabilmektedir. Bu durum, özellikle karmaşık veya teknik dil bağlamlarında iletişimde yanlış anlamalara veya hatalara yol açabilir.

- **Eğitim için büyük veri kümelerine bağımlılık:** Etkili YZ dil araçları, eğitim için geniş veri kümelerine bağımlıdır, bu da yaygın olmayan diller veya lehçeler için zorluklar doğurabilir.

- **Yaratıcı dil kullanımında sınırlı kapasite:** YZ araçları, şiir veya kurgu gibi yaratıcı veya orijinal dil kullanımını anlamakta veya üretmekte zorluk yaşayabilir. Ayrıca, ileri düzey dil becerileri gerektiren, örneğin ileri düzey dilbilgisi veya kelime kullanımı gerektiren görevlerde de yetersiz kalabilir.

- **Hata tanıma yeteneğinin sınırlı olması:** İnsan öğretmenlerle karşılaştırıldığında, YZ araçları hataları tanıma ve doğrulama konusunda sınırlı olabilir. Bu durum, öğrencilerin sürekli

hatalar yapmasına veya etkisiz dil alışkanlıkları geliştirmesine yol açabilir.

Bu verilerden yola çıkarak, YZ araçlarının mevcut sınırlarını ve dil öğrenme üzerindeki verimliliğini etkili bir şekilde artırmak için insan etkileşimi ile desteklenmesinin önemi bir kez daha vurgulanabilir.

Calvet & Caverro ve Aleandri (2019, aktaran Fialho & Cid & Coppi, 2023: 4)'ye göre dijital platformların kullanımında engel teşkil eden unsurlar özellikle ekipman, erişim için harcanan zaman, hazırlık süreci, teknik destek ile öğretmenlerin sınıfta dijital teknolojilerin kullanımına yönelik inanç ve tutumları kapsamaktadır. Buna benzer bir güçlüğü de Ertmer & Leftwich (2010: 12) dile getirmektedir ve öğretmenlerin derslerinde teknoloji bakımından yetersiz destek gördüklerinden ve dijital araçları kullanım becerilerinin eksikliğinden bahsetmektedirler.

Lai (2015)'ye göre de okullarda internet erişimi, donanım eksikliği veya güncel yazılım desteğinin olmaması, teknolojinin sınıf içinde kullanılmasını sınırlamaktadır. Khanzode & Sarode (2020) ise yapay zekâ (YZ) tabanlı ya da otomatikleştirilmiş dil öğrenme araçlarının, deyimler, jestler veya kültürel bağlamlar gibi incelikleri yeterince aktaramadığından bahsetmektedir.

Turayeva & Kholmurodova (2022) ise yabancı dil öğretimindeki teknolojik araçların olumsuz etkilerini aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

- **Kopya çekmek kaçınılmazdır:** Çevrim içi öğrenme, sınavlarda kullanıldığında öğrencileri denetleyecek öğretmen ya da gözetmenler bulunmayabilir. Bu durumda öğrencilerin cevapları birbirleriyle paylaşmaları oldukça kolay hale gelmektedir.

- **Yüz yüze iletişim azalır:** Sanal öğrenme, sosyal izolasyona neden olabilir çünkü öğrenciler öğretmenleri ve sınıf arkadaşlarıyla yüz yüze iletişim kuramazlar.

- **Herkes için erişilebilir değildir:** Her öğrenci hızlı ve stabil internet bağlantısına sahip bir bölgede yaşamayabilir. Bu da öğrencilerin derslere katılımını olumsuz etkilemektedir.

- **Uygulamaya değil, teoriye odaklanır:** Teknolojinin bir diğer engeli de çoğunlukla teorik bilgiye odaklanmasıdır. Öğrenciler zamanlarının çoğunu video izleyerek, podcastler ve ses kayıtları dinleyerek geçirirler. Oysa okul ortamında hem teoriye hem de uygulamaya dikkat edilir, bu sayede öğrenciler eğitim süresince sıkılmazlar.

- **Zaman yönetimi ve motivasyon gerektirir:** Bir şeyler öğrenmek büyük bir sabır ve motivasyon gerektirir. Öğretmenler sınıfta öğrencileri her zaman motive etmeye çalışır ve verilen görevlerini tamamlamaları konusunda yol gösterirler. Ne yazık ki, çevrim içi öğrenmede öğrencilerin daha fazla öz motivasyona ve zaman yönetimine ihtiyaçları vardır.

Sonuç

Yabancı dil öğreniminde dijital çağın getirdiği olanaklar hem öğrenciler hem de öğretmenler için eğitim-öğretim sürecini daha aktif, etkin ve eğlenceli bir ortama dönüştürmüştür. Yabancı dil öğretme ve öğrenme sürecine birçok katkıları olsa da teknolojik araçların kullanımı hem avantajları hem de dezavantajlarıyla dikkat çeken bir yaklaşımdır. Bu araçlar, öğrencilere istedikleri zaman ve yerde öğrenme fırsatı sunarak dil gelişimini destekler. Videolar, yapay zekâ destekli dil öğrenme uygulamaları, dijital sözlükler, web 2.0 araçları, mobil uygulamalar ve etkileşimli platformlar sayesinde daha zengin ve çeşitli materyallerle öğrenme süreci keyifli hale gelir. Ancak, teknolojinin yoğun kullanımı bazı olumsuzlukları da

beraberinde getirebilir. Özellikle yüz yüze iletişimin azalması, sosyal izolasyona yol açabilirken; uygulama eksikliği ve teorik bilgiye ağırlık verilmesi, pratik becerilerin gelişimini engelleyebilir. Bunların yanında, teknolojik araçların sıklıkla kullanılmasının sağlık açısından da negatif etkileri olabilmektedir. Uzun süre ekran başında olmak ve hareketsizlik sağlık sorunlarına yol açabilir. Ayrıca, her öğrencinin internet ve teknolojiye eşit düzeyde erişimi olmaması, fırsat eşitsizliğine neden olabilir. Öğrenciler açısından önemli bir yol gösterme ve motivasyon kaynağı olan öğretmen faktörünü tamamen ortadan kaldırmadan yabancı dil derslerine teknolojik araçlar bilinçli ve dengeli bir şekilde dahil edildiğinde yabancı dil öğreniminde etkili bir destekleyici unsur olabilir.

Kaynakça

Alatabi, F., & Alsalihi, H. D. A. (2020). Iraqi EFL University Instructors' Orientations towards Online Educational Platforms. *Talent Development & Excellence*, 12 (2), 2565-2574.

Baş, B., Yıldırım, T. (2018). Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Teknoloji Entegrasyonu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 827-839.

Başaran, B. (2024). Hayranlık ve Endişe Arasında: Yabancı Dil Öğretiminde Yapay Zekâ. *İçinde Eğitim Bilimleri Alanında Akademik Araştırma ve Derlemeler*, (Ed.) Uğur, O.A., Platanus Yayınları, 487-504.

Behbudova, A., Günday, R. (2022). Yabancı Dil Öğretiminde Akıllı Teknolojiler, *International Journal of Language Academy*, 10 (2), 174-193.

Çetin, K. ve Kılıçkaya, F. (2022). Yabancı Dil Öğretimine Dönük Mobil Uygulamalar. *İçinde, Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Uygulamaları*, Şimşek, E. & Üstün, A. B. (Ed.), Ankara: Nobel Yayıncılık.

Demir, A. (2024). Artificial Intelligence and English Language Teaching: Review of the Research Articles from 2016 to 2020. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 11(113), 2225-2231.

Demirekin, M. (2023). Dil Öğretiminde Güncel Yeni Teknolojiler. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 10 (3), 627-641.

Durusoy, O. (2011). Öğretmen Yetiştirmede Web 2.0 ve Dijital Video Teknolojilerinin Kullanılarak Öğretmenlik Özyeterliğinin Geliştirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi.

Ertmer, P. A., & Ottenbreit-Leftwich, A. T. (2010). Teacher Technology Change: How Knowledge, Confidence, Beliefs, and

Culture Intersect. *Journal of Research on Technology in Education*, 42(3), 255-284.

Fialho, İ., Cid, M., Coppi, M. (2023). Advantages and Difficulties in The Use of Digital Platforms and Technologies by Teachers and Students. *Revista Brasileira de Educação*, 28, 1-23, <https://doi.org/10.1590/S1413-24782023280051>

Ghafar, Z. N. & Lestari, A. & Cahya, M. N. (2023). Effects of Technology on Foreign Language Learning and Its Negative Impacts : an overwiev. *Journal of Economics, Technology and Business*, 2 (5), 425- 433.

Godwin-Jones, R. (2011). Mobile Apps for Language Learning. *Language Learning & Technology*, 15(2),2–11.

Gülnar, B., Tuęlu, B., Aras, İ. S., şaban, M., Sevil, ř. (2024). *Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamaları Uluslararası Forumu Raporu*. İstanbul: MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüęü.

Katı, T. N. & Can, U. (2024). Yapay Zekâ ile üretilen Metinlerin Yabancı Dil Olarak Türkçe  ęretiminde Okuma Becerisine Yönelik Kullanılabilirliği: ChatGPT-3.5  rneęi. * n n   niversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 538-569. DOI: 10.17679/inuefd.1415303

Khanzode, V. V. & Sarode, A. P. (2020). Role of Artificial Intelligence in Language Learning. *International Journal of Creative Research Thoughts*, 8(7), 1526-1531.

Lai, C. (2015). Modeling Teachers' Influence on Learners' Self-directed Use of Technology for Language Learning Outside The Classroom. *Computers & Education*, 82, 74-83.

 zdamar K. N. ve Kılınç, H. (2015). Mobil  ęrenme Uygulamalarına Yönelik Geliştirme Platformlarının

Karşılaştırılması ve Örnek Uygulamalar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 68-90.

Scarpellini, F., Segre, G., Cartabia, M., Zanetti, M., Sala, C., & Pravettoni, G. (2021). Distance Learning in Italian Primary and Middle School Children During The COVID-19 Pandemic: A National Survey. *BMC Public Health*, 21(1), 1035.

Turayeva, X. T. & Kholmurodova, M. A. (2022). Advantages and Disadvantages of Digital Technologies in Language Teaching. *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching*, 5, 16-18.

Üstün, A. B. (2021). The Power of Using Emerging Technologies in MOOCs: Accelerating Globalization in Higher Education. *Journal of Learning and Teaching in Digital Age*, 6(2), 141-148.

Üstün, A. B. (2019). Effects of Mobile Learning in Blended Learning Environments. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi*, 1(1), 1-14.

Vall, R. R. F. & Araya, F. G. (2023). Exploring the Benefits and Challenges of AI-Language Learning Tools. *International Journal of Social Sciences and Humanities Invention*, 10 (01), 7569-7576.

Warschauer M. (1996) Computer Assisted Language Learning: an Introduction. In Fotos S. (ed.) *Multimedia language teaching*, Tokyo: Logos International: 3-20.

FRANSIZCA YABANCI DİL EGİTİMİNDE BİR ÖĞRETİM ARACI OLARAK DERS PLANI

GİZEM KÖŞKER¹
ZÜHRE YILMAZ GÜNGÖR²

Giriş

Yabancı dil öğretimi, bireyin anadili dışında bir dili anlama, konuşma, okuma ve yazma becerilerini kazanmasını sağlamayı amaçlayan bir süreçtir. Bu öğretim; okulda, üniversitede, iş ortamında veya gayri resmî ortamlarda gerçekleşebilir. Yabancı dil öğretimi sadece bir iletişim aracı değildir; aynı zamanda dünyaya açılmanın, kişisel gelişimin ve küreselleşen bir toplumda entegrasyonun da bir yoludur. 21. yüzyılda hem insani hem de mesleki açıdan temel bir beceridir.

Yabancı dil öğrenimi, küreselleşen dünyamızda çok önemli bir rol oynamaktadır. Farklı kültürlerden insanlarla iletişim kurmayı ve onların değerlerini, geleneklerini ve düşünme biçimlerini daha iyi anlamayı sağlamaktadır. Eğitim, iş ya da seyahat gibi amaçlarla başka ülkelere gitmek için bir veya birden fazla yabancı dil bilmek

¹ Dr.Öğr.Üyesi, Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Orcid: 0000-0002-0115-9756

² Doç.Dr., Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Orcid: 0000-0002-1529-8749

birçok kapıyı aralamaktadır. Birçok şirket, yabancı ortaklarla iletişim kurabilecek çok dilli çalışanlar aramaktadır. Diller, uluslararası ilişkiler, barış ve ülkeler arası iş birliği açısından da vazgeçilmezdir.

Yabancı dil öğreniminin zihinsel ve kişisel açıdan birçok faydası vardır. Hafızayı, dikkati, problem çözme yeteneğini ve zihinsel esnekliği geliştirmektedir. Nitekim diller arasında geçiş yapmak yaratıcılığı artırmakta ve dil ile iletişim üzerine düşünmeyi teşvik etmektedir. Başka bir dilde kendini ifade edebilmek, özgüveni ve bağımsızlığı güçlendirmektedir. Aynı zamanda hoşgörüyü, empatiyi ve kültürel farklılıkların anlaşılmasını sağlamaktadır. Yabancı dil bilmek diğer yandan, topluluklar arası etkileşimi desteklemekte, göçmenlerin entegrasyonuna ve toplumsal uyuma katkıda bulunmaktadır. Bu çerçevede çok dilli bir toplumda birlikte yaşamı güçlendirmektedir, böylece hem dilsel hem kültürel çeşitliliği beslemektedir. Edebiyat, sinema, müzik gibi alanlar aracılığıyla başka kültürleri keşfetmeyi sağlamaktadır. Tek bir cümleyle özetlemek gerekirse, yabancı dil bilmek kişisel gelişimi zenginleştirmekte ve dünyaya farklı bir bakış açısı kazandırmaktadır.

Etkili bir yabancı dil öğretimi için ise sadece dil bilgisi öğretmek yetmez; öğrencinin dili anlamlı, iletişimsel ve kalıcı biçimde öğrenmesini sağlayacak bütünsel bir yaklaşım gerekmektedir. İhtiyaç ve hedeflere cevap verecek şekilde, hedef kitlenin özellikleri hesaba katılarak, aşama aşama ve sistematik bir yol izlemek önemlidir. Bu noktada derslerin hedef ve çıktılara odaklı şekilde, öğrenci ilgi ve motivasyonunu koruyarak ve etkin şekilde ilerlemesi için, öğretim sürecinde bir ders planından (*fr. fiche pédagogique*) yararlanılması gerekmektedir. Zira ders planı yabancı dil öğretiminde merkezi bir yere sahiptir. Dersin akışı (etkinlik aşamaları), kullanılacak materyaller (metinler, videolar, özgün belgeler vb.), uygulanacak öğretim yöntemleri, geliştirilecek beceriler (dinleme, yazma, konuşma, etkileşim vb.), değerlendirme

biçimi ve çıktılar gibi aşamaların hepsinin düzenli ve sistematik şekilde içermesi nedeniyle, ders planı dersin planlanması, organize edilmesi ve uygulanmasında kullanılan önemli bir araçtır ve öğretmenin, dilsel, kültürel ve yöntemsel hedeflere göre dersini yapılandırmasına olanak tanımaktadır. Ders planı olmadığı zaman öğretim doğaçlama, dağınık ve öğrenci ihtiyaçlarına uygun olmayan bir hâl alabilmektedir.

1. Ders Planının Tanımı

Eğitim ortamlarında dersin hedeflerine ulaşabilmenin ilk adımı planlı öğretim sürecidir. Eğitimde planlama, eğitim etkinliklerinin en rasyonel ve düzenli şekilde bir araya getirilmesidir. 40-45 dakikalık bir derste neler yapılması gerektiğini önceden senaryolaştırmanın dersin verimli geçmesi için önemli bir adım olduğu söylenebilir. Öğretmen açısından öğrenme yaşantısı önceden planlandığı için neyin, nasıl öğretileceği, hangi kazanımların ön plana çıkarılacağı, bunu yaparken hangi yöntem-teknik ve araç-gerecin kullanılacağı, dersin başarısının nasıl değerlendirileceği bilinmektedir. Böylece öğretmen, neyi, nasıl öğreteceğini bilmekte ve kendinden daha emin bir şekilde ders sürecine rehberlik etmekte, dersi daha iyi planlayarak zamanı verimli kullanabilmektedir (MEB, 2003).

Ders planı, öğretmenin bir dersi etkili, sistemli ve amaca uygun şekilde işleyebilmesi için hazırladığı ayrıntılı bir yol haritasıdır ve bir dersin hedeflerini (öğrencinin neyi öğrenmesi bekleniyor), içeriğini (konu, kazanımlar), yöntem ve tekniklerini (nasıl öğretilecek), araç-gereçlerini (hangi materyaller kullanılacak), süreç adımlarını (giriş, gelişme, sonuç bölümleri) ve değerlendirme biçimini (öğrenci başarısı nasıl ölçülecek) detaylı şekilde ortaya koyan ön hazırlık ve uygulama planıdır. Öncül (2000: 309; aktaran Coşkun, 2018) ders planını şöyle tanımlamaktadır: “Derste ele alınıp işlenecek önemli konuların sırasını gösteren, bir ders verme hazırlığıdır. Bunda dersin amaçları, üzerinde durulacak önemli

noktalar, sorulacak sorular, başvurulacak yapıtlar, kaynaklar ve ödevler de yer almaktadır.”

Ders planı hem öğretim sürecinin yöneten öğretmen hem de öğrenci için, dersin daha derli toplu, bağlamdan kopmadan, ilgi, katılım ve motivasyonu üst seviyede tutarak, belirlenen hedeflere ulaşmayı sağlayan yol kolaylaştırıcı bir aracı işlevi görmektedir. Bu nedenle, söz konusu ders ne olursa olsun, dersi yürüten öğretmen tarafında bir ders planı hazırlama sürecinin dikkatli ve özenli yapılması, bazı aşamaların hesaba katılarak oluşturulması önemlidir.

2. Ders Planı Hazırlama

Materyal Seçimi

Yabancı dil öğretimi için hazırlanan bir ders planında materyal seçimi, son derece kritik bir aşamadır. Materyal yalnızca dersi “süslemek” için değil, aynı zamanda öğrenme hedeflerini desteklemek ve öğrencilerin ilgisini, katılımını artırmak için kullanılmaktadır. Bir yabancı dil ders planında materyal seçerken, materyalin hedeflere hizmet etmesine, öğrencinin seviyesine uygun olmasına, öğrenmeyi desteklemesine, etkileşim ve anlamlı öğrenme ortamı yaratmasına dikkat edilmelidir. En doğru materyalin her zaman öğrencinin dili aktif, doğal ve anlamlı bir şekilde kullanmasına olanak tanıyan materyal olduğu unutulmamalıdır. Öğretim materyallerinin hazırlanmasından uygulanmasına kadar her aşamada dikkat edilmesi gereken birçok husus vardır. Her materyal, öğretim sürecinin her döneminde kullanılamayacağı gibi her hedef kitle için uygun olmayabilir. Materyal kullanmak için materyal kullanmak, doğru bir yaklaşım değildir. Kullanılacak materyallerin, amaçlanan davranışları kazandırmaya yardımcı olması gerekmektedir (Duman, 2013: 2).

Yabancı dil öğretiminde yalnızca ihtiyaçları belirlenmiş ve özellikleri iyi analiz edilmiş bir hedef kitle için tasarlanmış materyal etkili olabilir. Bu metodolojik yaklaşım, öğretmenin bir öğrenci grubunun gerçek ihtiyaçlarıyla doğrudan bağlantı kurmasını

sağlayan belgeler ve etkinlikler temelinde günlük olarak öğretim materyali hazırlamaya kadar gidebilmektedir (Bérard, 1995: 21).

Materyal Türleri

Seçilen materyaller amaca uygunluk yanında, dersin içeriği ile örtüşmelidir. Hangi temel becerinin öğretimi amaçlanıyorsa bu doğrultuda materyal seçimine gidilmelidir. Örneğin okuduğunu anlama becerisinde yazılı materyaller öne çıkarken, dinleme becerisinde ise işitsel materyaller önem kazanmaktadır. Bu sebeple kazandırılmak istenen temel becerilere göre materyal seçimi de doğal olarak değişmektedir (Duman, 2013: 5).

Yabancı dil öğretiminde kullanılan öğretim materyallerinin biçimleri çeşitli ve farklıdır; her biri öğrenmeyi kolaylaştırmak için özel bir role sahiptir. Öğretim materyallerinin biçimi, pedagojik hedeflere, öğrencilerin seviyesine, öğretim ortamına ve geliştirilecek becerilere bağlı olarak seçilmelidir. Bu farklı materyal türlerinin dengeli bir kombinasyonu, zengin, motive edici ve etkili bir öğrenme süreci sağlamaktadır:

a. Özgün Materyaller: Öğretim amacıyla özel olarak hazırlanmış olmayan, gerçek hayattan alınan belge ve kaynaklardır. Bu tür materyallerin kullanılma amacı öğrencileri dilin gerçek kullanımına ve kültüre maruz bırakmaktır. Gazete makaleleri, reklamlar, videolar, şarkılar, diyaloglar, restoran menüleri, web siteleri özgün materyallere örnek olarak verilebilir.

b. Uyarlanmış Pedagojik Materyaller: Belirli bir seviyeye veya öğretim amacına uygun olarak özel hazırlanmış veya sadeleştirilmiş belgelerdir. Dilin belirli noktalarını çalışmak ve anlamayı kolaylaştırmak için kullanılırlar. Uyarlanmış metinler, alıştırmalar, etkinlik fişleri, sadeleştirilmiş kayıtlar bu tür materyallere örnek olarak verilebilir.

c. Görsel Materyaller: Ağırlıklı olarak görsele dayalı materyallerdir ve öğrencilerin anlamasını desteklemek, dikkatlerini çekmek, kelime bilgilerini görselleştirmek için kullanılırlar. Bu tür

materyallere resimler, fotoğraflar, çizimler, haritalar, infografikler, şemalar, çizgi romanlar verilebilir.

d. Görsel-İşitsel Materyaller: Görüntü ve sesi bir arada kullanan materyallerdir ve öğrencilerin dinleme becerisini geliştirmek, telaffuz, ritim ve tonlamaya alışmaları için kullanılırlar. Videolar, filmler, ses kayıtları, şarkılar, podcast'ler ve multimedya sunumları bu grup materyallere girer.

e. Etkileşimli ve Dijital Materyaller: Modern teknolojileri kullanarak etkileşimi teşvik eden kaynaklardır. Mobil uygulamalar, çevrimiçi öğrenme platformları, eğitim oyunları, interaktif quizler, dijital tahtalar gibi uygulamalar bunlara örnek olarak verilebilir. Öğrencilerin derslere katılımı artırmak, öğrenmeyi kişiselleştirmek ve anında geri bildirim sağlamak bakımından etkilidirler.

f. Somut/ Manipüle Edilebilir Materyaller: Öğrencilerin dokunup kullanabileceği fiziksel nesnelerdir. Örneğin, kartlar, günlük yaşam eşyaları, flashcard'lar, masa oyunları, grup etkinlikleri için materyaller bu gruba dahil edilebilir. Öğrenmeyi somutlaştırmak, hareketle hafızayı desteklemek amacıyla kullanılırlar.

3. Ders Planı Hazırlama Aşamaları

Başlık

Pedagojik bir fişin başlığını seçmek önemli bir adımdır, çünkü başlık oturumun (dersin) içeriğini ve hedeflerini açıkça yansıtmalıdır. Ders planında seçilen başlık, o dersin ana konusunu net ve açık biçimde belirtmelidir. Bu nedenle ders planında başlık seçerken belirsiz veya çok genel başlıklardan kaçınmak önemli bir kriterdir. Diğer yandan başlığın pedagojik hedefi de yansıtması gerekmektedir, öğrencilerin ne öğreneceği veya ne yapacağı başlıktan anlaşılmalıdır. Ders planında başlık son derece önemlidir. Zira başlık, öğretmenin veya öğrencinin gördüğü ilk şeydir. Açık bir başlık, planın tüm içeriğini okumaya gerek kalmadan konuyu ve amacını hızlıca anlamayı sağlamaktadır. Doğru seçilmiş bir başlık,

pedagojik beklentileri belirlemektedir. Öğrencilerin ne öğreneceğini veya hangi beceriler üzerinde çalışacağını göstermektedir. Bu durum öğretmenin dersi zihinsel olarak hazırlamasına, etkinlikleri uyumlu hale getirmesine ve net hedefler koymasına yardımcı olmaktadır. Doğru seçilmiş bir başlık ayrıca motivasyon sağlamakta ve ilgiyi artırmaktadır.

Hedef Kitle

Hedef kitlenin (öğrencilerin) yeri, pedagojik bir fiş hazırlığında merkezi bir öneme sahiptir. Hedefler, öğrencilerin seviyelerine, yaşlarına, ihtiyaçlarına ve mevcut bilgi düzeylerine göre gerçekçi ve ulaşılabilir olmalıdır. Bu noktada ders planı içeriği (kavramlar, örnekler, belgeler, alıştırmalar, vb.) eğitim düzeyi (ilkokul, ortaokul, lise, vb), resmî müfredata uygunluk, öğrencilerin ilgi alanlarına hitap etmesi (motivasyon için) gibi kriterler ile uyum ve tutarlılık göstermesi gerekmektedir. Bir yabancı dili öğrenen hedef kitle kendi ilgi, ihtiyaç, tutum, kapasite, ön bilgiler ve deneyimleri doğrultusunda dili öğrenmektedir (McKay ve Hornberger, 2006). Bu noktada dil öğretme sürecinde bireysel farklılıkların göz önünde bulundurulması öne çıkmaktadır. Hedef kitlenin tümüne hitap edebilmek öncelikli hedeflerdendir.

Yabancı dil öğretiminde ders planı hazırlarken hedef kitlenin özellikleri, dil öğrenme süreci üzerinde doğrudan etkili olmaktadır. Örneğin öğrencilerin sahip oldukları ana dilleri; hedef dilin kullanımını ve öğrenme becerilerini etkileyerek onların zihinlerinde oluşturdukları yabancı dil evrenini belirlemektedir. (Byram, Zarate ve Neuner, 1998). Bu nedenle hedef dil ile kaynak dil arasında ortak bir köprü oluşturmaya zemin hazırlayacak etkinlik ve uygulamaları ders planına dahil etmek yararlı olmaktadır.

Dersin Eğitsel Düzenlenişi

Ders planı oluşturulurken hedef kitleye kazandırılması amaçlanan becerilerin ne şekilde verileceğini belirlemek de önemli olan bir başka aşamadır. Bu süreçte bireysel çalışmalar ile

öğrencinin bağımsız ve otonom çalışma becerileri geliştirilirken, aynı zamanda öğrencinin kendi kendini değerlendirmesine olanak sağlanmış olmaktadır. Bununla birlikte yabancı dil derslerindeki etkinliklerde ikili çalışmalar veya ekip çalışmalarına yer verilmesi gerekmektedir. Nitekim ortak yürütülen bu tarz çalışmalar öğrencilerde paylaşım, karşılıklı saygı, işbirlikli öğrenme, sorumluluk alma gibi becerileri geliştirirken aynı zamanda öğrenciler arasındaki etkileşimi güçlendirmekte ve öğrenim sürecini olumlu etkilemektedir. Ekip çalışmaları bireysel çalışmalara göre öğrenciler tarafından daha keyifli kabul edildiği için, dersin de daha akıcı ve monotonluktan uzak ilerlemesine katkı sağlamaktadır.

Tahmini Süre

Ders planlarının sınıf ortamında uygulanma süresi farklı öğretim yöntemlerine göre ve katılımcı sayısına göre değişiklik gösterebilmektedir (Colas, 2022). Bunun yanında, ders planlarındaki etkinlik türleri de tahmini sürenin belirlenmesinde etkilidir. Çünkü, bazı etkinlikler öğrenciler tarafından daha kısa sürede tamamlanabiliyorken, daha detaylı çalışmalar gerektiren etkinliklerin tamamlanmasında daha uzun bir süreye ihtiyaç duyulabilir. Dolayısıyla, her bir etkinliğin süresi belirlenirken bu kriterler dikkate alınmalıdır.

Ders planları hazırlanırken üniversite düzeyindeki öğrencilerle yapılacak çalışmalarda bir ders süresini 45 dakika, ortaöğretim öğrencilerinin bir ders saatinin ise 40 dakika olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ders planı üzerinde tahmini süre, etkinliklerin kaç ders saatini kapsayacağına ve hedef kitlenin özelliğine göre 45dk/ 45' + 45'/ 40dk/ 40'+40' şeklinde gösterilebilir. Ancak, bazen sınıf ortamında önceden öngörülemeden beklenmedik durumlar ortaya çıkabilmektedir. Bu gibi durumlarda, “iyi hazırlanmış bir ders planı öncelikli olarak üzerinde çalışılması gereken en önemli etkinlikler ile zaman yetersizliği nedeniyle vazgeçilebilecek

etkinlikler arasında ayırım yapmayı mümkün kılmalıdır” (<https://institutfrancais.pl/>).

Dil Düzeyi

Ders planı üzerinde dil düzeyinin belirtilmesi önemli bir diğer maddedir. Ders planı içinde yer alan etkinliklerin dil düzeyinin belirlenmesinde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (fr. CECRL- Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues) temel alınabilir. Söz konusu programda dil seviyeleri A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 şeklinde gruplandırılmış ve her bir seviye için bir yabancı dil öğrencisinin edinmesi gereken dil becerileri detaylı bir şekilde ifade edilmiştir (CECRL, 2001). Kısacası, ders planındaki etkinliklerin dil düzeyi öğrencilerin yabancı dil seviyesine göre belirlenmelidir.

Hedeflenen Öğrenme Amaçları

Yabancı dil derslerindeki hedeflenen öğrenme amaçları bir ders planında bulunması gereken en önemli öğelerdendir. Öğrencilere kazandırılmak istenen dil becerileri bu başlık altında belirtilmektedir. Hedeflenen beceriler, yine Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı temel alınarak ifade edilebilir. Öğrencilere kazandırılması hedeflenen farklı beceriler karışıklığı önlemek amacıyla ayrı ayrı başlıklar şeklinde gruplandırılabilir. Örneğin (<https://institutfrancais.pl/>);

a. Sosyo-kültürel beceriler (compétences socio-culturelles): Bu beceriler kapsamında, öğrenciler Fransızca öğrenerek Fransızca konuşulan ülkelerin kültürlerini, geleneklerini ve sosyal normlarını keşfedeceklerdir. Örn. Öğrencilere Fransa’da yaşam, Fransa’da milli bayramlar, Fransızların yeme alışkanlıkları gibi bilgilerin kazandırılması, sosyo-kültürel becerilerin edindirilmesine örnek olarak verilebilir.

b. İletişimsel beceriler (compétences communicatives):

Bunlar öğrencilerin edinmesini istediğimiz en önemli becerilerdendir. Öğrencilerin günlük yaşamda herhangi bir iletişim durumuna yönelik Fransızca öğrenmelerini ifade eder. Örn. İnternette bilgi aramak, CV yazmak, tren bileti satın almak, vb.”.

c. Dil becerileri (compétences langagières):

Bu başlık altında, sözlü anlama, okuduğunu anlama, sözlü anlatım, yazılı anlatım, etkileşim gibi temel dil becerilerini geliştirmeye yönelik ifadeler yer almalıdır.

d. Dil bilgisi (connaissances linguistiques):

Yabancı dil öğretim sürecinde öğrencilerin Fransızca ile ilgili öğrenecekleri dilsel materyaller bu başlık altında belirtilmelidir. Örneğin, sözcük bilgisi (hayvan isimleri, renkler, meyve-sebze isimleri, vb.), dilbilgisi (sıfatlar, zarflar, zamirler, vb.), söz edimleri (tanımlama, karşılaştırma, selamlama, görüş bildirme, neden ve sonuçları sunma, vb.) gibi dil bilgisine yönelik beceriler bu grupta belirtilmelidir.

Tüm bu becerilerin tek bir derste sistematik olarak ele alınması gerekmemektedir. Önemli olan, ders planında yer alan tüm etkinliklerin birbiriyle tutarlı olacak şekilde düzenlenmesidir.

Kullanılan Materyaller/ Araçlar

Bu başlık altında, ders planındaki etkinlikleri gerçekleştirme sırasında kullanılabilecek materyallerden (öğrenci çalışma kâğıdı, sözcük kartları, kura torbası, zar, kukla, vb.) veya araçlardan (projeksiyon cihazı, televizyon, akıllı tahta, kaset çalar, vb.) bahsetmek gerekmektedir. Eğer ders malzemesi internet ortamından alınmış bir video kaydı, şarkı, tekerleme, bir filminden kesit, vb. bir malzeme ise, bunun da erişim bağlantısı yine bu başlık altında verilmelidir. Öğrencilere gerçek yaşamdaki durumlardan örnekler sunarak, çağdaş Fransız dili ve kültürünü yansıtan özgün materyallerin kullanılması önem teşkil etmektedir.

4. Ders Materyalinin Eğitsel Hale Getirilmesi

Bir materyalin eğitsel hale getirilmesi, o materyali öğretim materyaline dönüştürmek için gereken bir dizi adımlar kastedilmektedir. Bu materyal bir filminden kesit, yemek tarifi, şarkı sözü, ilaç prospektüsü, gazete yazısı olabilir. Bu adımlar aşağıdaki altı noktadan oluşmaktadır (<https://institutfrancais.pl/>):

a. Seçilen materyalin ön incelemesinin yapılması: Bu aşamada öğretmen ders materyali olarak kullanmayı düşündüğü malzemenin tamamını çok dikkatli bir biçimde okumalı, okurken olası tüm öğrenme amaçlarını not etmeli, dokümanın biçimsel yapısını ve metin dışı öğelerini (resimler, grafikler, kaynağı, vb.) korumalıdır, materyalin dil seviyesinin öğrencilerin dil seviyesine uygunluğunu kontrol etmelidir, materyalin içeriğinin öğrencilerin psikolojisini etkileyebilecek hassas konuları içermediğinden emin olmalıdır, materyaldeki bilginin güvenilirliğinden emin olmalıdır.

b. Etkinliklerin tasarlanması: Weiss (2002), bir etkinliği metodolojik bir çerçeveye ve kendi öğretim uygulamalarına uydurmak için öğretmenlerin şunları göz önünde bulundurmaları gerektiğini öne sürmektedir: aktivitenin amacı, öğrenenlerin seviyesi, öğrenenlerin dil hakkındaki ön bilgileri, ilgili beceriler, çalışma yöntemi, aktivite türü, gerekli hazırlık, verilecek talimatlar, süre ve başarının nasıl kontrol edilebileceği.

c. Etkinlik türlerinin belirlenmesi: Pandanx (1998)'a göre etkinliklerin işlevleri dört kategoride sınıflandırılabilir: “keşif” işlevi (bir sorun ya da bilinmeyen bir dil olgusu hakkında farkındalık yaratma), kavramsallaştırmayı da içeren “yapılandırma” işlevi (özellikle yapısal alıştırmalar yoluyla sistematikleştirme), otomasyon gerektiren “eğitim” işlevi, “değerlendirme” ya da “öz değerlendirme” işlevi. Etkinliklerin türlerini şu gruplara ayırabiliriz: iletişimsel etkinlikler, anlama/anlamlandırmaya erişimi içeren aktiviteler (örn.Videoyu izleyin ve genç kadının önünden geçtiği

dükkanların isimlerini işaretleyin), ifade edici aktiviteler, eğlenceli aktiviteler (örn. e-twinning programına birlikte katıldığınız Fransızca konuşan okula sunmak için okulunuzun mahallesinin bir haritasını hazırlayın).

d. Materyallerin ve etkinliklerin eşleştirilmesi: Etkinlikler tasarlanırken materyallerin ve etkinliklerin eşleştirilmesi çok önemlidir. Materyalin içeriğine uygun etkinlikler kullanılması gerekir.

e. Yönergelerin yazılması: Yönergelerin açık bir biçimde yazılması öğrencinin kendisinden ne istendiğini anlaması bakımından önemlidir. Kullanılacak olan dil öğrencinin anlayabileceği seviyede olmalıdır.

f. Materyale son şeklinin verilmesi: Materyale son şekli verilirken şu noktalara dikkat etmek gerekir: şayet materyal olarak seçilen malzeme yazılı bir malzeme ise, metnin yazımını düzeltmek, gerekirse metni basitleştirerek veya ikonik öğelerle veya diğer açıklayıcı metinlerle zenginleştirerek değiştirmek, açık yönergeler sunmak, materyalin kaynağını belirtmek ve okunabilir biçimde fotokopi edilmiş yazılı materyaller kullanmak. Görsel-işitsel bir materyal kullanılacak ise gereksiz kısımlar kesilerek ders içeriğine uygun bir hale getirilebilir.

Ön-etkinlik Aşaması (Hazırlık/ Öngörü Oluşturma)

Bir ders planındaki ön-etkinlik aşaması öğrencileri işlenecek konuya hazırlama, beyin fırtınası yapma veya öğrencilerin var olan bilgilerini aktif hale getirme aşamasıdır (TV5 Monde, 2025). Yeni bilgilerin öğretiminde her zaman bilinenden başlamak öğrenciler için güven vericidir ve onları bilgilerini ve becerilerini kullanmaya ve güncellemeye teşvik eder (PAE, 2025). Bu aşamada öğrenciler kendilerinden ne beklenildiğini ve ne öğreneceklerini kavrayacaklardır. Ön-etkinlik aşaması öğrenilecek yeni konuya kısa ısınma ve dikkat çekme aşaması olduğundan, henüz yeni konuyu

öğretme aşamasına geçilmediği için süre olarak uzun tutulmamalıdır. Bu süreçte, beyin fırtınası, bilmeceler, sözlü sorular, öğrencilerin öğrenilecek yeni konuya yönelik yorum yapmalarını sağlayacak görseller kullanılabilir.

Etkinlik Aşaması (Anlama/ Alıştırma/ Uygulama)

Bu aşamada yeni öğretilecek konu ile ilgili etkinlikler yer almaktadır. Bu aşamada yeni konunun öğrenciler tarafından öncelikle genel hatlarıyla kavranması ve sonrasında detaylı olarak öğrenilmesi beklenmektedir. Bu bölümde, ders planında öğrencilere kazandırılması hedeflenen amaçlara yönelik olarak dilbilgisine, kelime bilgisine, sesletime, okuma-anlamaya, yazılı anlatıma ve sözlü anlatıma yönelik etkinlikler yer almaktadır. Bu aşamada, etkinliklerin türüne göre öğrencilere bireysel çalışma, grup çalışması veya tüm sınıf çalışmaları yaptırılabilir. Öğretmen etkinliklerin tamamlanmasının ardından cevapları kontrol etmeli ve konunun tüm öğrenciler tarafından anlaşıldığından emin olmalı, konunun kavranmasıyla ilgili sorun yaşayan öğrencilere gerekli açıklamalar ve etkinlikler sonunda genel bir değerlendirme yapmalıdır (AUF, 2021).

Son-etkinlik Aşaması (Yeniden Kullanım/ Üretim/ Final Görevi)

Bu aşamada öğrenciler öğrendiklerini yeniden kullanarak pekiştirirler. Öğrencilere sınıfta veya evde yapabilecekleri etkinlikler verilir. Son-etkinlik aşaması öğrenilen bilgilerin sözlü veya yazılı üretimini içerir.

Değerlendirme

Öğrenme süreci sonunda değerlendirmenin ihmal edilmemesi önemli bir husustur. Dersin sonunda öğrencinin hedeflere ne derece ulaştığını belirlemeye yönelik ölçme araçları ve geri bildirim yöntemleri kullanılır. “Değerlendirme aşaması sadece öğrencilerin ihtiyaç duydukları becerileri edinip edinmediklerini

kontrol etmek demek değildir, aynı zamanda elde edilen sonuçlara göre öğretim yöntemlerinin yeniden düzenlenmesine olanak tanır. Değerlendirme çeşitli şekillerde yapılabilir: sürekli değerlendirme (contrôle continu), öz değerlendirme (auto-évaluation) veya biçimlendirici değerlendirme (évaluations formatives)” (<https://www.countrymeadowcreations.com/>).

5. Uygulama Örnekleri

Aşağıda Fransızca yabancı dil öğretiminde kullanılmak üzere A2 ve B1 dil düzeyinde iki tane uygulama örneği sunulmuştur.

A2 Düzeyinde Bir Ders Planı Örneği

Fiche Pédagogique FLE

« Quel temps fait-il ? »

Public : Adultes, adolescents

Niveau : A2 (CECRL)

Durée : 30' + 30'

Objectifs Communicatifs :

- Comprendre un bulletin météo en vidéo.
- Décrire la météo d'une ville ou d'un pays à l'oral.

Objectifs Linguistiques :

- Réutiliser le vocabulaire du temps et des températures.

Compétences Mobilisées :

- *Compréhension orale* : repérer les informations principales d'un bulletin météo.
- *Expression orale* : produire un mini bulletin météo.

- *Lexique* : temps, températures, jours de la semaine.
- *Grammaire* : futur proche, il y aura/ il fera.

Matériel et Supports :

- Extrait d'un bulletin météo (document authentique) / (Durée : 1min40).
- Fiche d'activités élèves (compréhension + lexique + production).
- Carte de France imprimée montrant les villes et les pictogrammes météo.

Déroulement de la Séance

a. Pré-activité : (5 min)

- « Quels mots connaissez-vous pour parler du temps ? »
(*Brainstorming collectif*).
- L'enseignant note au tableau les mots donnés (soleil, pluie, froid, chaud, etc.)

b. Pendant-activité : (35 min)

- Faire regarder aux apprenants le bulletin météo (*Compréhension orale*).

Étape 1 – Compréhension globale :

- « Quel temps fera-t-il demain ? Globalement, beau ou mauvais ? »
- Réponse collective.
- Écrire les réponses au tableau.

Étape 2 – Compréhension détaillée :

- Visionnage segmenté du bulletin météo.
- Fiche à compléter par les apprenants : « Relier les villes aux pictogrammes météo et aux températures ».
- Correction collective avec support visuel.

Étape 3- Travail lexical et grammatical :

- Fiche à compléter par les apprenants : « Compléter des phrases avec les expressions de météo au futur proche ».

Ex. : « À Lyon, il fera... », « À Marseille, il y aura... ».

- Utilisation de « il fera / il y aura » au futur proche.

c. Post-activité : (20 min)

- Par groupe de deux, les apprenants choisissent une région de France (ou leur pays) et préparent un mini bulletin météo (*Production orale*).

Ex. : « Bonjour, aujourd'hui nous sommes le mardi 5 juin. À Nice, il fera 25 degrés et il y aura du soleil... »

- Présentation orale du bulletin météo devant la classe par chaque groupe.

B1 Düzeyinde Bir Ders Planı Örneği

Fiche Pédagogique FLE

« Qu'est-ce qu'on mange ? »

Public : Adultes

Niveau : B1

Durée : 40 minutes (une séance)

Thème : La Gastronomie

Matériaux : Des photocopies, des jeux, une présentation, un audio, une vidéo, des images.

Objectifs linguistiques :

- Utiliser le comparatif

- Utiliser l'impératif

Objectifs communicatifs/ pragmatique :

- Pouvoir utiliser le comparatif dans les situations diverses
- Pouvoir utiliser l'impératif en donnant des recettes.

Déroulement de la Séance

a. Pré-activité : (5 min) CO/ EO

- Remue-méninge: Les apprenants disent des mots sur la gastronomie.
- Consigne : « Quand je vous dis “la gastronomie” qu’est-ce qui vous vient à l’esprit ? ».

b. Pendant-activité : (25 min) CO/ EO/ EE/ CE/ CI

- Une vidéo à propos de la gastronomie française. Après avoir regardé la vidéo les apprenants essaient de parler sur la gastronomie française.
- Une question pour les apprenants « Que pensez-vous sur la gastronomie française ? »
- L’enseignante compare les deux cartes et montre les nourritures de deux pays.
- Les apprenants comparent la France et la Turquie en sens des habitudes alimentaires.
- Écrire des recettes de deux pays (la France et la Turquie)

c. Post-activité : (10 min) CE/ EO/ EE/ CI

- Une activité d’imagination pour comprendre des autres chefs et des autres cultures.

- Les apprenants jouent un jeu qui s'appelle Kahoot pour vérifier leurs connaissances ce qu'ils ont appris pendant le cours en général.

Sonuç

Yabancı dil öğretiminde ders planları, öğretim sürecinin yapılandırılmasını, öğretim amaçlarının netleşmesini ve öğrenme çıktılarının izlenebilir hale gelmesini sağlayan vazgeçilmez araçlardır. İyi hazırlanmış bir ders planı, öğretmenin sınıf içi uygulamalarını sistemli ve amaca uygun bir biçimde yürütmesini kolaylaştırırken, öğrencilere de açık, anlaşılır ve hedefe yönelik bir öğrenme deneyimi sunar.

Sonuç olarak, yabancı dil öğretiminde ders planlarının kullanımı, öğretimde niteliği artıran, öğrenmeyi kolaylaştıran ve öğretmenlerin eğitsel planlamasını güçlendiren önemli bir araçtır. Etkili bir dil öğretimi için her dersin planlı, hedef odaklı ve öğrenci merkezli bir yaklaşımla yapılandırılması büyük önem taşımaktadır.

Kaynakça

AUF-Agence Universitaire de la Francophonie. (2021). *Séquence 1: Élaboration d'une fiche pédagogique en mathématique*. https://apprendre.auf.org/wpcontent/uploads/2021/08/livret4post_dida_maths_s1_fiche_peda_maths.pdf, Erişim tarihi: 06.06.2025.

Bérard, E. (1995). *L'Approche Communicative*. Paris: CLE International.

Byram, M., Zarate, G. & Neuner, G. (1997). *Sociocultural Competence in Language Learning and Teaching*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.

CECRL. (2001). *Cadre Européen Commun de Référence Pour Les Langues : Apprendre, Enseigner, Évaluer*. Strasbourg : Conseil de l'Europe.

Colas, T. (2022). *Comment et pourquoi créer une fiche pédagogique?*, <https://walter-learning.com/blog/soft-skills/devenir-formateur/comment-creeer-fiche-pedagogique>, Erişim tarihi: 05.06.2025.

Coşkun, H. (2018). *Ders Planı Tasarlama Model Önerisi*. Çankırı Karatekin Üniversitesi Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi, 6(2), 1-26.

Country Meadow Creations. (2025). *Comment créer des fiches pédagogiques efficaces pour l'enseignement du FLE*. <https://www.countrymeadowcreations.com/comment-creeer-des-fiches-pedagogiques-efficaces-pour-lenseignement-du-fle> , Erişim tarihi: 06.06.2025.

Duman, G. B. (2013). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Geliştirme ve Materyallerin Etkin Kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 1-8.

Institut Français en Pologne. (2022). *Concevoir une fiche pédagogique*. <https://www.institutfrancais.pl/fr/concevoir-une-fiche-pedagogique>, Erişim tarihi: 11.03.2022.

MEB-Milli Eğitim Bakanlığı (2003). Eğitim ve Öğretim Çalışmalarının Planlı Olarak Yürütölmesine İlişkin Yönerge, *Tebliğler Dergisi*, 66 (2551).

Mckay, S. L. ve Hornberger, N. H. (eds.) (2009). *Sociolinguistics and Language Teaching*. Cambridge.

Pendanx, M. (1998). *Les Activités d'Apprentissage en Classe de Langue*. Paris : Hachette Formation.

PAE-Pôles Accompagnement des Enseignants. (2025). *Les différentes phases d'une situation d'apprentissage*. <https://suppleant.ddec85.org/wp-content/uploads/2021/12/Les-differentes-phases-dune-situation-dapprentissage.pdf>, Erişim tarihi: 06.06.2025.

TV5 Monde. (2025). *Mise en route, compréhension globale, compréhension détaillée, production*. <https://enseigner.tv5monde.com/articles-dossiers/articles/la-demarche-pedagogique-apprendre-et-enseigner-le-francais-avec-tv5monde> , Erişim tarihi: 06.06.2025.

Weiss, F. (2002). *Jouer, Communiquer, Apprendre*. Paris : Hachette Pratiques de classe.

FRANSIZ DİLİ EĞİTİMİNDE ÇALIŞMALAR

